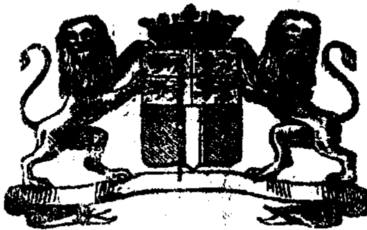
N°. 295. A°. 1860.

DINGSDAG 11 DECEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer. . . . . - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 8 December.
(*Particuliere Correspondentie.*)

De buitenlandsche aangelegenheden leveren heden veel belangrijks op. Alvorens daaromtrent in beschouwingen te treden is het evenwel van meer gewigt op de groote questie terug te komen, die ons Gouvernement meer bezorgdheid baart dan uwe lezers zich op dit oogenblik voorstellen. Ierlands houding tegenover onze Regering is werkelijk van dien aard om de bijzondere aandacht onzer Ministers te wekken en hen tot krachtdadige en ernstige maatregelen aan te sporen. De misnoegdheid der Ieren begint zich reeds duidelijker te openbaren, neemt met iederen dag toe en dreigt in een geweldigen storm te zullen losbarsten. Zij beklagen zich op eene willekeurige en despotieke wijze te worden geregeerd en willen zich even als de Italianen aan de tyrannie hunner onderdrukkers onttrekken. Het zou mij niet moeijelijk vallen hunne onbillijke klagten met zeer gegronde argumenten te bestrijden. Ik acht dit echter overbodig en vraag u maar alleen hoe een Volk ontevreden kan zijn, dat dezelfde schier onbegrensde vrijheden der Engelsche Natie geniet? hoe een volk zich schaamteloos durft te beklagen dat, gelijk de Ieren, openbaar en ongestraft zijn Gouvernement durft aanvallen en het hoofd zijner Regering vermeet te verachten? Een weinig bekendheid met het volkskarakter der Ieren is ongelukkiglijk voldoende om ons te overtuigen dat zij niet eerder tot hun gezond verstand zullen terugkeeren dan na eene duchtige en welverdiende kastijding te hebben ontvangen. Lord John Russell's tegenstanders roepen nu in zegepraal uit: dat is uw werk! dat zijn nu de gevolgen van uwe overdreven liberale depêches! Zij verwijten hem nu de onaangenaamheden die bij ons Gouvernement daardoor zijn berokkend en vinden natuurlijk een heerlijk voorwendsel om hem te doen vallen. De Times schaamt zich niet aan die aanvallen deel te nemen en geeft ongekunsteld zijn gevoelen te kennen dat, in plaats van de conclusien aan te nemen door de Ieren op lord John's beginselen gegrond, het beter ware den Minister weg te jagen en dus ons Gouvernement van de verantwoordelijkheid zijner handelingen te ontslaan. Ik stel evenwel te veel vertrouwen in het gezond oordeel, helder doorzigt en onpartijdigheid onzer Natie, om dergelijke intrigues te doen zegepralen. Indien de vijanden van lord John Russell, waaronder hoofdzakelijk de Times mag worden gerangschikt, slechts billijk zouden zijn, dan moesten zij bovendien toch erkennen dat men aan een Staatsman de misbruiken niet kan wijten die oproerige onderdanen maken van de door hem verkondigde, maar door de publieke opinie gehuldigde beginselen.

Onder het belangrijkste nieuws van het buitenland behoort de mededeeling van een gewigtig Turksch staatsstuk, waarvan de Morning Post ons heden den tekst bekend maakt. Het is een rapport van den Grootvizier aan den Sultan. De Minister geeft een breedvoerig verslag der resultaten verkregen in het onderzoek der klagten door de Christenbevolking van Rumelië tegen de Muzelmannen ingebragt. Na te hebben uitgewijd over de door hem genomen maatregelen en de bemoeijingen van het buitengewone geregtshof, wijst de Vizier op de documenten van dat hof, waaruit den Sultan moet blijken dat er geen kenmerk gevonden is van de aangevoerde stelselmatige vervolging der Muzelmannen tegen de Christenen. Hij bevestigt op de meest plegtige wijze de in die documenten voorkomende verklaringen en voegt er bij, dat bijna al de aantijgingen tegen de Muzelmannen na gedaan onderzoek zijn gebleken valsch te zijn. Indien die verklaringen van den Turkschen Minister de waarheid bevatten, dan zullen, zoo niet diepdenkenden, dan toch kwaaddenkenden kunnen vermoeden, dat Fransche en Russische intrigues in die valsche beschuldigingen de hand hebben gehad. Vervolgens geeft de Minister verslag van de door hem verkregen inlichtingen nopens de algemeene administratie der provincien en der hervormingen die hij dien ten gevolge noodzakelijk acht. Een gedeelte der Grieksche geestelijkheid heeft zich volgens den Vizier aan strenge berisping voor hunne misbruiken onderhevig gemaakt.

Ten slotte getuigt het staatsstuk van de hooge tevredenheid des Ministers over dezen vooruitgang en de vorderingen welke het Rijk onder de wijze Regering des Sultans heeft gemaakt.

In onze officiële kringen worden de circulaire van de Persigny en het protest van den Minister van Frans II levendig bediscussieerd. Met het eerstgenoemde schijnen onze Staatslieden over het algemeen voldaan, en zien daarin het voorteeken van meerdere inwilligingen. Ons publiek is er evenwel niet zoo bijzonder mede ingenomen en wijst met een spotachtige kritiek op de in beslagneming van vijf Engelsche bladen, waarmede de Persigny zijne nieuwe betrekking inwijdde. Het laatstgemelde protest van Frans II wekt zoowel in officiële als in politieke kringen meer bespotting dan ernstige overweging op.

De Anti-Napoleonisten zijn natuurlijk in hun schik met den lof die den Keizer daarin wordt toegezwaaid. Het is eene ontmaskering, zeggen zij, van zijne dubbelzinnige en verfoeijelijke staatkunde. Men wil daardoor bewijzen dat Napoleon vijandig tegen Italië gezind is. Dat is, dunkt mij, een weinig te ver gedreven. Ik ben het hierin veel liever met den Times eens, die heden betoogt, hetgeen ik u trouwens meermalen als mijn gevoelen heb medegedeeld, dat Napoleon niet tegen Italië is, maar dat hij overal zijne magt wil doen gevoelen en de Italianen bij herhaling wil doen zien hoezeer zij zijne hulp behoeven.

De Venetiaansche questie wordt hier geen oogenblik vergeten. Naar mate de tijd nadert, door Garibaldi voor den aanval op die provincie vastgesteld, schijnt ook de bezorgdheid daaromtrent toe te nemen. Aller hoop is dat de Keizer van Oostenrijk zijne netelige positie begrijpe en de noodzakelijkheid van het verlies van Venetië zal inzien. Zelfs zijne meest besliste voorstanders stemmen nu toe dat Venetië niet aan Italië kan worden onthouden. Hoop en vertrouwen in zijn leger, heerschzucht en wraaklust moeten Frans Jozef zijn eigenbelang niet uit het oog doen verliezen. Ter loops wil ik u wijzen op eene mededeeling uit Parijs, dat Napoleon zich namelijk met Prins Metternich naar Compiègne heeft begeven. Men begrijpt wel dat het publiek een dergelijk feit met niet weinig belangstelling gadeslaat. De wekelijksche conservative Press brengt heden met veel trotschheid de belangrijke mededeeling voor den dag dat Oostenrijk besloten heeft het Concordaat met den Paus te vernietigen. Indien deze mededeeling waarheid bevat is zij natuurlijk niet van gewigt ontbloot. Het Oostenrijksch Gouvernement zou, volgens hetzelfde blad, Venetië aan Italië willen afstaan, indien Frans Jozef daarvoor in ruil een gedeelte van het grondgebied van den Neder-Donau zou ontvangen.

Het Sardinisch Gouvernement heeft met verschillende aanzienlijke firma's in ons Land contracten aangegaan voor de onverwijlde levering van eene aanzienlijke hoeveelheid kogels, bommen, mortieren en kanonnen.

Onze artillerie is met eene nieuwe brigade van 600 man vermeerderd en zal den naam voeren van de 16de brigade Koninklijke Iersche artillerie.

De Koningin heeft John Macleon, Esq. C. B., tot luitenant-gouverneur van Britsch-Kafferland, en kolonel Edward Stanton C. B., tot consul-generaal te Warschau benoemd.

De commissie van den geheimen handelsraad heeft van den secretaris van Staat voor buitenlandsche zaken afschrift eener depêche van onzen gezant te Parijs ontvangen, inhoudende een afschrift van een Fransch Keizerlijk decreet, waarbij de uitvoer van ijzererts, vrij van inkomende regten uit Frankrijk, wordt toegestaan. Dergelijke uitvoer was vroeger verboden.

Sir A. Buchanan, onze gezant te Madrid, zou, volgens zekere geruchten, als zoodanig naar 's Gravenhage worden gezonden. De heer Elliot, onze van Napels teruggekeerde gezant, zou zich alsdan naar Madrid begeven.

Het Koninklijk jagt Victoria and Albert, dat de Keizerin van Oostenrijk naar Madeira heeft gevoerd, is gisteren te Portsmouth teruggekeerd. Ik heb u reeds vroeger gemeld dat de Osborne door een hevigen storm genoodzaakt was geweest te Vigo het anker te werpen.

De Keizerin is, ondanks het onstuimige weder, gedurende de geheele reis niet zeeziek geweest. Bij hare landing te Madeira werd zij door de Portugesche autoriteiten met veel eerbewijzen ontvangen.

Alvorens de Keizerin het jagt verliet gaf zij aan kapitein Denmon eene prachtige snuifdoos ten geschenke, omzet met brillanten, in het midden waarvan zich vertoont het portret des Keizers van Oostenrijk. De bevelhebber Christien en dr. Minter ontvingen ieder een massiven ring in brillanten gezet. De bemanning van het jagt ontving £ 500 ter verdeeling.

— De sedert lang besproken verloving van Prinses Alice met Prins Lodewijk van Hessen Darmstadt is nu eene uitgemaakte zaak. Alleen schijnt het nog onzeker of zij reeds met Kersmis dan wel eerst tegen Paschen des volgenden jaars gevierd zal worden.

— Een ingezonden artikel in de Daily News strekt tot beklag dat de Keizerin der Franschen te Windsor niet die gastvrije ontvangst gevonden heeft, welke het Engelsch publiek haar had toegewenscht. De schrijver van dat artikel wil namelijk weten dat het Hof zijne uitnoodiging in den vorm der vraag gedaan had „of H. M. gedurende eenige dagen naar Windsor wenschte te komen, of wel de voorkeur er aan gaf om daar alleen het déjeuner te komen gebruiken," uit welke gegeven keuze de eigenlijke wensch van het Hof zoo duidelijk bleek, dat de Keizerin zich wel verpligt zag het laatste te kiezen.

— De verkiezingsstrijd in Southwark duurt nog levendig voort. De heeren Layard en Fawcett traden gisteren andermaal voor hunne kiezers op en spaarden geene woorden om zichzelf in het gunstigste licht te stellen.

— In het westeinde dezer hoofdstad worden thans, over eene uitgestrektheid van ongeveer twee mijlen, de eerste proeven genomen met het leggen van sporen voor gewone rijtuigen, zoo als zulks reeds sedert verscheiden jaren in de groote steden van Noord-Amerika en nu onlangs ook te Birmingham geschied is.

— De Persia is met £ 62,000 naar de Vereenigde Staten vertrokken.

— Gisteren had aan de universiteit van Oxford de benoeming van een hoogleeraar in de Sanskritische letterkunde, ter vervanging van wijlen den heer Wilson, plaats, en werd de heer Monier Williams, sedert korten tijd docent in de Sanskritische taal aan het collegie te Haileybury, met 833 van de 1443 stemmen daartoe benoemd, terwijl de overige stemmen zich op den heer Max Muller, hoogleeraar in de nieuwere talen aan de genoemde Universiteit en zoon van den bekenden Duitschen dichter Wilhelm Muller, hadden vereenigd.

— Het agentschap Reuter deelt depêches uit China mede, die zij officieel noemt. Volgens die depêches zijn twee poorten van Peking in de magt der Geallieerden. Twee Engelsche krijgsgevangenen zijn door de Chinezen uitgeleverd; twee anderen zijn ten gevolge der slechte behandeling die zij ondergaan hebben gestorven, en het lot der twee overige krijgsgevangenen is nog onbekend gebleven. Het Keizerlijk paleis is bestormd en uitgeplunderd. De Keizer is gevlugt en heeft den weg naar Tartarije ingeslagen. De Geallieerden zullen te Peking en Tientsing overwinteren.

Volgens eene andere depêche, die tot aanvulling der bovenstaande strekken kan, zijn de heeren Parkes en Loch de vrijgelatenen en de heeren Barbazon en Boulley de nog vermiste krijgsgevangenen, terwijl de heeren Anderson en Norman als de ongelukkigen genoemd worden, die ten gevolge der ondergane mishandelingen bezweken zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS 9 December.
(*Particuliere Correspondentie.*)

De Moniteur deelde gisteren eene nieuwe circulaire van den heer de Persigny aan de prefecten mede. Zij betreft den toestand van de drukpers onder het nieuwe stelsel. De Constitutionnel had wel gelijk toen hij in de vorige week zeide dat de vigerende wetgeving zou gehandhaafd worden; het blad voegde er, wel is waar, bij, dat zij met *wijsheid* en *gematigdheid* zou toegepast worden. En werkelijk, de circulaire van den Minister van binnenlandsche zaken komt op hetzelfde neder. Ik wil het nieuwe manifest kortelijk met u beschouwen.

De heer de Persigny zegt ons, dat, zoo hij reeds geene liefde voor de vrijheid had gehad, zijn verblijf in Engeland hem die zou ingeboezemd hebben. Wij twijfelen niet of de heldere geest van den heer de Persigny heeft, door het aanschouwen van het openbare leven onzer naburen, begrepen dat de vrijheid van handelen en schrijven eene weldaad en eene bevordering van de welvaart des Lands is. Wij willen wel gelooven dat de heer de Persigny een opregt voorstander en bewonderaar is van de vrijheid...... in theorie.

De Minister staat vrij lang stil bij de geschiedenis der vrijheid van drukpers in Engeland, hij toont ons aan dat in beginsel de pers er verre van vrij was; en dat, zoo zij het thans is, ofschoon er zeer strenge wetten bestaan, dit enkel daaraan is toe te schrijven dat er in Engeland geen partijen meer zijn, dat ieder royalistisch is en dat niemand er aan denkt Koningin Victoria omver te werpen.

Er is veel te antwoorden op dit gedeelte der circulaire. La Gazette de France maakt met veel grond de navolgende opmerking:

„Wij kunnen ons niet verklaren, hoe de Minister van binnenlandsche zaken meent te moeten teruggaan tot dat tijdperk van 1688, om te onderzoeken welke phases wij moeten doorleven, alvorens tot de beloofde bekrooning van het gebouw te komen. De tegenwoordige constitutie spreekt van de beginselen van 89; die beginselen bevatten echter de vrijheid van discussie, de gelijkheid voor de wet. Er is hoegenaamd geen sprake in van de Engelsche instellingen."

Inderdaad, wat is ons gelegen aan de instellingen onzer naburen, wanneer de vergelijking ons slechts onze minderheid doet gevoelen. Beter ware het die met stilzwijgen voorbij te gaan.

Ongetwijfeld zijn er in Engeland zeer strenge wetten op de drukpers; maar de vergrijpen welke de wet straft zijn er althans duidelijk in omschreven; er is een jury die de vergrijpen onderzoekt. Kan men den Minister niet ten antwoord geven: Maak zulke strenge wetten als gij wilt, maar laat die wetten een waarborg zijn voor ons zoowel als voor u; maar laat die wetten ons bekend zijn en schaf die zonderlinge wet van willekeur af die het bestaan der drukpers afhankelijk maakt van den luim en het onbepaald gezag eens Ministers. Dit denkbeeld boezemt het Journal des Débats de navolgende beschouwingen in:

„Wij kennen de verhevene gevoelens en de gematigdheid des Keizers; wij laten regt wedervaren aan de vrijzinnige bedoelingen van den heer de Persigny; de gevoelens des Keizers en de bedoelingen van den heer de Persigny zijn voor ons degelijke waarborgen, welke wij naar behooren waarderen; maar het zal ons toch vergund zijn op te merken dat het zuiver persoonlijke waarborgen zijn.... Wanneer de drukpersdelicten zijn voorzien en omschreven bij de wet, hebben de schrijvers een waarborg in de regtbanken die met de toepassing der wet zijn belast; zijn de schrijvers even zeker dien waarborg te vinden bij de Regering?"

Neen, honderdmaal neen, antwoorden wij. Geen wet, — dan ook bij mogelijkheid geen waarborg.

De heer de Persigny zegt dat de drukpers in Engeland alleen dáárom vrij is, wijl er geen partijen bestaan. Dat wil zeggen dat, zoo lang er partijen in Frankrijk worden gevonden, wij geene vrijheid van drukpers kunnen bezitten. Wij zullen dus nog eenige eeuwen moeten wachten, totdat het geslacht der Bourbons is uitgestorven en de laatste republikein verdwenen zij.

Zoo geraken wij echter nooit buiten onzen cirkel. Laat deze partijen gewapend zijn met de vrijheid der pers en gij, Regering, wapen u met de wet en vervolg de pers met al de gestrengheid der wet, wanneer zij de gestelde grenzen overschrijdt. Maar begin bij het begin; die bekrooning van het gebouw, welke gij ons in de oogen wilt doen schitteren, dat moet juist de grondslag zelf van het gebouw uitmaken.

De heer de Persigny verklaart dat hij het onbepaald gezag in handen houdt, hem door het stelsel van waarschuwingen verleend; hij bekent dat het „ongetwijfeld moeijelijk is het punt te bepalen waar de nuttige beraadslaging gescheiden is van de beraadslaging welke den Staat schadelijk is. Het is eene zeer teedere gewetenszaak voor een Napoleontisch Minister."

Vervolgens zegt de heer de Persigny dat hij even veel gematigdheid als vastheid zal toonen.

Wat het opmerkelijkst is in deze circulaire, het is de les van verdraagzaamheid welke de Minister aan de prefecten uitdeelt, door hun te kennen te geven dat de wetgeving op de drukpers is gemaakt om den Staat en niet om de ambtenaren te beschermen. Ik denk dat de prefecten zeer weinig geneigd zijn om hunne handelingen aan de vrije, openbare discussie in de bladen te onderwerpen. Wij willen zien wat de praktijk zal opleveren.

Kortom, deze circulaire verandert niets in den vroegeren staat van zaken. Hoogstens zal een milder stelsel in praktijk worden gebragt, maar de wet blijft dezelfde en ik zie niet dat wij reden hebben om ons bijzonder te verblijden.

De berigten uit Italië zijn niet van belang ontbloot. Te Caserta, Aversa en zelfs te Napels zijn ernstige ongeregeldheden uitgebarsten en de Garibaldianen hebben zich schadeloos gesteld voor hunne langdurige werkeloosheid door het herstellen der orde. Garibaldi heeft van Caprera een nieuw manifest uitgevaardigd, aldus luidende:

„Italië en Victor Emmanuel!

„De Italianen moeten zich niet afscheiden van dit programma. — Victor Emmanuel is de eenige en onmisbare in Italië, rondom wien alle mannen van ons Schiereiland, die dat wenschen, zich moeten vereenigen. Het is mij vrij onverschillig of de minister Cavour heet of Cattaneo (de tweede is verkieselijk); wat mij niet onverschillig is en wat al de Italianen onverbiddelijk moeten eischen, is, dat Victor Emmanuel zich den 5 maart 1861 aan het hoofd bevinde van 500,000 soldaten."

Men zegt dat de Prins van Carignan zich naar Napels en de Kroonprins zich naar Florence zou begeven, opdat er in beide steden eene soort van hofhouding moge zijn. Koning Victor Emmanuel is gisteren te Napels aangekomen en zal daar veertien dagen blijven. Men zegt dat hij alsdan naar Turijn zou terugkeeren.

Tot raden bij het stadhouderschap des Konings in Sicilië zijn benoemd de heeren la Farina, directeur voor binnenlandsche zaken, Cordova, voor finantien, Scalia, voor openbare werken, Pisani, voor openbaar onderwijs.

Eene uit het kamp voor Gaëta afgezonden depêche zegt, dat des avonds van den 6 dezer proeven met de Cavalli-kanonnen tegen de vesting genomen zijn, en dat de uitwerking van dat geschut verschrikkelijk is geweest.

Te Napels werd de rente op 80 genoteerd.

De avisos der Keizerlijke marine le Corse en le Pelican zullen morgen de haven van Calais verlaten, om naar Douvres te stevenen en zich ter beschikking van H. M. de Keizerin te stellen, die maandag in Frankrijk terug moet keeren.

— Heden middag ten 12 ure werd in het paleis der Tuileriën eene Keizerlijke mis gevierd. Daarna werden onderscheidene personen aan den Keizer voorgesteld.

— Aanstaanden zaturdag, 15 december, wordt de twintigste verjaardag der overbrenging van de asch van Napoleon I in den dom der Invaliden met eene plegtige mis gevierd.

— De dagbladen deelen thans verschillende nadere bijzonderheden mede omtrent den moord van den heer Poinsot in een spoorwegrijtuig tusschen Troyes en Parijs. Zoo de moord uit hebzucht is bedreven, zal de moordenaar zijn teleurgesteld, daar de heer Poinsot geene gelden met zich voerde op zijne terugreis van de door hem bezochte landgoederen. Het is voorts bij de lijkschouwing gebleken dat de vermoorde op verschillende plaatsen is getroffen door drie pistoolkogels, zeer vermoedelijk uit een revolver; aan het hoofd waren sporen aanwezig die verrieden dat de moordenaar zijn slagtoffer nog daarenboven een aantal slagen met de kolf van het pistool heeft toegebragt. Het is ook gebleken dat de heer Poinsot niet lang voor den moord het een en ander had gegeten. Omtrent den moordenaar wordt nog niets gemeld; men heeft in het rijtuig een cache-nez en eene snuifdoos gevonden, die zeer waarschijnlijk van hem afkomstig zijn. De politie spant al haren ijver en scherpzinnigheid ter ontdekking van den dader in.

Gisteren had de begrafenis plaats. De slippen van het lijkkleed werden gedragen door den eersten president Devienne, den procureur-generaal Chaix d'Est-Ange, de raadsheeren Perrot de Chérelles en Henriot. De heeren Dupin en een aantal hooggeplaatste regterlijke ambtenaren, Berryer, Jules Favre, Dufaure, Crémieux en een aantal andere advocaten waren tegenwoordig.

— Le Constitutionnel spreekt de berigten tegen vervat in een telegram uit Marseille, volgens hetwelk de markies de Lavalette te Konstantinopel bij de Verhevene Porte zou hebben aangedrongen op hare toestemming ter verlenging van de Fransche bezetting in Syrië. Ook spreekt het blad tegen dat er tusschen de vertegenwoordigers der andere Mogendheden verschil van gevoelen zou bestaan, ten gevolge van de stappen des Franschen gezants. Het agentschap Reuter heeft, zoo als men weet, van eene andere zijde, gemeld dat de Regeringen van Frankrijk en Engeland er naar streven om tot overeenstemming in de Syrische zaken te komen. De verlenging der bezetting van Syrië onderstelt de voorafgaande toestemming eener nieuwe Conferentie te Parijs.

BELGIË.

Brussel 10 *december*. — De Moniteur bevat heden een uitgebreid rapport, den 5den jl. door den Minister van finantien aan den Koning ingediend, gevolgd door twee Koninklijke besluiten, waarvan het eerste tot de oprigting magtigt van eene *Maatschappij* voor

het gemeente-crediet, met goedkeuring van de statuten dier maatschappij, terwijl bij het andere de eerste directeuren worden benoemd, zijnde de heeren H. de Brouckere, A. Orts (leden der Kamer), Bisschoffsheim, bankier, directeur van de Bank, Kreglinger, gouvernements-commissaris bij de Bank, en Gilloa, burgemeester van St. Josse-ten-Noode. De maatschappij is te Brussel gevestigd en heeft ten doel de leeningen der gemeenten en der provincien, of van die, welke door haar gewaarborgd worden, te vergemakkelijken.

— Met het oog op de belangen der Belgische industrie heeft de Regering de wenschelijkheid begrepen van de oprigting in de voornaamste handelsteden van Europa, en later ook daar buiten, van eene soort van museum of blijvend dépot der stalen van Belgische producten. Zij heeft diensvolgens aan een aantal van hare diplomatieke en consulaire agenten onderscheidene vragen voorgelegd en daaronder meer bepaaldelijk die of er in de Landen waar zij verblijf houden, industriële musea bestaan, waar het buitenland toegelaten wordt ter tentoonstelling van de typen zijner voortbrengselen. De antwoorden welke de Regering daarop van de Belgische legatiën te Berlijn, Bern, 's Gravenhage, Parijs, Rio-Janeiro, Rome, Petersburg en Turijn en van de Belgische consulaten te Amsterdam, Bremen, Hamburg, Munchen, Stockholm en Triëst heeft ontvangen, worden thans door den Moniteur medegedeeld. Daaruit blijkt dat van al de genoemde steden alleen Amsterdam een industrieel museum bezit. Te Parijs heeft het plan tot de oprigting van een dergelijk museum bestaan, maar is opgegeven; te Petersburg wordt de organisatie van zulk eene inrigting voorbereid; te Turijn zal de questie ter sprake gebragt worden bij de hervorming van het technisch onderwijs; te Bremen, Hamburg en Triëst zijn particulieren gezind tot de verwezenlijking van het denkbeeld mede te werken.

DUITSCHLAND.

BONN 8 *december*. — Heden had hier op zeer plegtige wijze de ter aardebestelling plaats van den beroemden geleerde en staatsman Friedrich Christoph Dahlmann, die des morgens van den 5 dezer, tengevolge eener beroerte, die hem eenige dagen vroeger trof, overleden was. Den 17 mei 1785 te Wismar geboren, werd hij in 1811 aan de Universiteit te Kopenhagen tot doctor gepromoveerd en tevens tot privaat-docent benoemd. In 1813 volgde een beroep tot buitengewoon hoogleeraar te Kiel, waar hij veertien jaren bleef, en toen een beroep tot hoogleeraar in de staatshuishoudkunde te Göttingen aannam na met de Deensche Regering, ten gevolge zijner deelneming aan de oppositie der ridderschap, in onmin geraakt te zijn. Tot dit tijdvak zijns levens behooren verschillende zijner historische geschriften, terwijl hij zich aan de Göttinger Universiteit door belangrijke voorlezingen over geschiedenis, staatkunde en staatshuishoudkunde onderscheidde. De toenmalige Regent van Hannover bediende zich van zijnen raad bij het ontwerpen der Constitutie, die ten jare 1833 werd uitgevaardigd. Naardien deze Constitutie de goedkeuring van alle vrijzinnigen wegdroeg, moest het ook Dahlmann zeer leed doen dat Koning Ernst Augustus haar in 1837 afschafte. Met zes zijner ambtgenooten, waartoe Gervinus en de beide broeders Grimm behoorden, diende hij protest daartegen in, hetwelk zijne onverwijlde afzetting en verbanning ten gevolge had. Na kortstondig verblijf te Leipzig zette hij zich te Jena neder en voltooide daar zijne Geschiedenis van Denemarken. In 1842 besloot men te Berlijn een zoo groot talent niet langer ongebruikt te laten en werd hij tot hoogleeraar in de staatshuishoudkunde te Bonn benoemd. Ook hier wijdde hij een gedeelte van zijnen tijd aan het uitgeven van belangrijke historische werken. Toen het onstuimig jaar 1848 daar was werd Dahlmann geroepen om een overwegenden invloed op de staatkundige hervorming van Duitschland uit te oefenen, die, met vermijding der beide uitersten, het grondwettig Staatsregt op historische en regtmatige grondslagen vestigen moest. Men herinnert zich zijne krachtige redevoeringen en handelingen in het Duitsch Parlement dier dagen. Na de aftreding van het Rijks-Ministerie werd hem het vormen van een nieuw Kabinet opgedragen, welke poging op de verdeeldheid in het Parlement schipbreuk leed, en toen nu de Koning van Pruissen de hem aangeboden Keizerskroon had afgewezen en Dahlmann met de zijnen de onmogelijkheid inzagen om het begonnen werk ten einde te brengen, verliet hij het Parlement, maar nam echter een levendig deel aan de vergadering te Gotha in 1849, wier doel was den Duitschen Bond in een Bondsstaat, met Pruissen aan het hoofd, te herscheppen. Zijne verdere staatkundige verrigtingen bepaalden zich bij die in de Pruissische Eerste Kamer, het lidmaatschap waarvan hij echter insgelijks opzegde nadat de pogingen der Pruissische Regering tot het vormen van den Bondsstaat mislukt waren. Van toen af wijdde hij zich weder bij uitsluiting aan zijne akademische roeping.

Per Telegraaf.

BATAVIA 29 October.

Koffij *f* 35.
Suiker n.° 16 *f* 16.
Rijst. Blanke *f* 158.
Indigo *f* 4.15.
Arak *f* 57.
Peper *f* 20.
Huiden *f* 3½.
Gom Damar *f* 22.
Gom Elastiek *f* 95.
Vrachten. Naar Nederland *f* 80. Naar het Kanaal £ 3.10/.
Wisselkoers. Op Nederland *f* 103. Op Londen *f* 11.25.

AANGEKOMEN SCHEPEN:

Californië, M. de Wijn,		Liverpool
Johanna & Geertruida, P. Flens Jz.,		Rotterdam
Anna & Helena, P. Don,		Macao
Ortelius, F. H. Groote,		Amsterdam
Bezoekie, W. H. Rusman,		Rotterdam
Catharina Maria, A. T. Schuchard,		dito
Susanne, E. Vonck,		dito
Grootmeester Nationaal, A. F. Giesse,		Amsterdam
Tonia, C. F. Zeeman,		dito
Zwerver, B. F. Frantzen,		Hong Kong
Wilhelmine & Elise, M. Priebee,		Sydney
Anna, J. R. Bok,		King George's Sound
Jacobus, J. J. van Loon,		Rotterdam
Jan van Brakel, D. de Roever,		Amsterdam
Nieuwland, P. G. Pott,		Singapore
Guurtje & Maria, J. Kruyt,		dito
Westkapelle, A. B. Crucq,		dito
Laura & Adèle, H. F. C. L. von Noël,		dito

Anjer gepasseerd:

Loopuyt, M. van der Hidde, Cardiff naar Singapore

LONDEN 9 December.

Het agentschap Reuter heeft depêches uit New-York van 27 november, volgens welke de Gouverneur van Zuid-Carolina eene proclamatie zou hebben uitgevaardigd, inhoudende dat die Staat alleen zich van de Unie af zal scheiden, als hij daarin door de overige Staten niet ondersteund wordt.

LONDEN 10 December.

De Times meldt, dat lord Napier, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister te 's Gravenhage, als zoodanig naar Petersburg zal gaan. — Na de overgave van Gaëta zal de markies d'Azeglio zijne geloofsbrieven als gezant van den Koning van Italië alhier aanbieden.

Uit Vera-Cruz wordt gemeld, dat uit het huis der Engelsche legatie te Mexico een millioen dollars, het eigendom van aandeelhouders, met geweld zijn weggenomen.

WEENEN 9 December.

De ministeriële crisis is geëindigd. De heer von Schmerling wordt Staatsminister, in de plaats van graaf Galuchowski. Men ziet verder het Keizerlijk besluit dienaangaande te gemoet. Ziehier het programma van den heer von Schmerling: „Gelijkheid van alle geloofsbelijdenissen in den Staat; herziening van het concordaat, afschaffing der tegenwoordige Landsstatuten en eene Rijksconstitutie voor al de Duitsche en Slavonische provincien."

ROME 9 December.

De graven van Trapani en Trani zijn alhier aangekomen. De laatstgenoemde is reeds des morgens naar Gaëta teruggekeerd. De graaf van Trapani zal er eerstdaags weder heen gaan.

LONDEN 10 December.

KOLONIALE ARTIKELEN met weinig handel in eene flaauwe stemming. — IJZER 52/3 — HENNEP. Pet. Rein 34 à 34.4, Riga Rein 34. — TALK in loco 60/6. — OLIE. Lijn- 29.3; Rasp- 41.6; Patent- 43/6. — BOTER. Friesche 110/ à 112. — GRANEN stil. — LIJNZAAD. Zw. Zee 58/, Morchansky 57/ à 58/.

LIVERPOOL 10 December.

KATOEN. Heden werden 7000 b. afgedaan.

BERLIJN 10 December.

ROGGE. Dec./Jan. 48¾, Voorjaar 48¾. — RAAPOLIE. Dec./Jan. 11⅝, Voorjaar 11¾.

PARIJS 10 December.

Frankrijk 3 pc. 69.10; dito 4½ pc. 97; Cred. Mob. 776. Spanje 1½ pc. 40⅝; dito binnenl. 3 pc. —.

LONDEN 10 December.

De 3 pc. Geconsolideerden 92¾. Rusland 5 pc. 105½; dito 4½ pc. 94¾. Spanje 1½ pc. 41¾; dito Cert. 6⅛. Mexico 3 pc., 21. Grenada, Uitgst. 5¾. Holland 2½ pc. 65.

WEENEN 10 December.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 65; dito Nationale 5 pc. 77. Wissel Londen *f* 139.60.

FRANKFORT 10 December.

Oostenr. Metalliek 5 pc. 45; dito Nation. 5 pc. 53. Spanje 1¾ pc. 40; dito 3 pc. 47⅞.

ANTWERPEN 10 December.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 46⅞; dito Nation. 5 pc. 53¾.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 10 December.

Het verslag der heden gehouden zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Handels- en Beursberigten, Scheepstijdingen enz. worden in het bij dit N.° behoorend Bijvoegsel gevonden.

Bij de hervatting der zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, op 11 dezer, zal, behalve eenige ontwerpen van ondergeschikt belang, alras in behandeling komen het wetsontwerp houdende een nieuwe regterlijke inrigting, zoo als dat door de Tweede Kamer, geamendeerd, is ingezonden. Ten gerieve van het groote publiek dat de langdurige discussien in de Tweede Kamer gevoerd en de amendementen dáár aangenomen denkelijk niet naauwlettend heeft gevolgd, laten wij hier volgen een beknopt overzigt der voornaamste veranderingen die, volgens 't ontwerp, de bestaande wetgeving op deze materie zal ondergaan, als:

Alle regterlijke ambtenaren (ook de *kantonregters*), met uitzondering alleen van de plaatsvervangers en griffiers bij de kantongeregten, moeten voortaan zijn *meesters in de beide regten* (nl. den *titel* daarvan voeren).

De regterlijke collegien hebben niet meer een bepaalden tijd van vacantie.

Het Openbaar Ministerie concludeert in burgerlijke zaken alleen in cassatie en woont in den regel de civiele teregtzitting niet bij.

Regterlijke ambtenaren mogen geen handel drijven, noch ambten bekleeden (ook niet, zoo als tot heden bij dijk- en dergelijke besturen).

De regtsmagt des kantonregters wordt uitgebreid: in personele vorderingen en die tot betaling van grondrenten, tienden en dergelijke, zonder appèl van *f* 50 tot *f* 75, met appèl van *f* 200 tot *f* 300 — tot de vorderingen tot opeisching van roerend goed — tot die wegens bezitregt — tot van waardeverklaring of opheffing van arrest, consignatie en aanbod van betaling, zoo 't geschil waarbij een en ander gevraagd wordt tot zijne bevoegdheid hoort. — Intusschen mag hij toch niet worden: *de gewone* regter.

Deze is de regtbank wier bevoegdheid wordt verhoogd van *f* 400 tot *f* 600, om zonder appèl regt te spreken — die in strafzaken ook de zware misdaden zal beregten (in eersten aanleg), welke tot nu toe in het eerste en hoogste ressort behoorden bij de Provinciale Geregtshoven.

Deze vervallen en worden vervangen door vijf geregtshoven (hoven van appèl), die provinciesgewijs het Rijk onder hun regtsgebied deelen, de vorderingen van meer dan *f* 600 en de strafzaken (ook de eigenlijk gezegde *criminele*) in appèl behandelen.

De Hooge Raad zal in cassatie ook behandelen de uitspraken van collegien, waaraan bij bijzondere wetten regtsmagt is opgedragen: de gronden waarom gecasseerd wordt blijven dezelfde, althans de woorden der wet. (Sommigen, o. a. de Minister van Justitie, meenen echter dat de Hooge Raad die woorden nu, op grond van 't geen een paar leden der Tweede Kamer er uit lezen, anders zal verstaan dan hij tot nu toe gestadig deed, en ze in ruimeren zin zal uitleggen.)

De indeeling des Rijks in arrondissementen en kantons wordt vóór de invoering der wet (1 jan. 1862 of vroeger) herzien.

De bezoldiging en het getal der leden van en ambtenaren bij de regtbanken worden nader bij de wet geregeld. Zoo ook die van 't meerendeel der kantonregters, die voortaan vaste bezoldiging krijgen en hunne emolumenten voor vacatien zullen verliezen.

Aanstaanden donderdag, den 13 dezer, des middags ten 1½ ure, zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, waarin de volgende zaken ter tafel zullen worden gebragt: mededeeling van ingekomen stukken; benoemen van een lid uit den Raad in de commissie voor het Ziekenhuis aan den Coolsingel; idem van den havenmeester; voortzetting der deliberatien over de concept-verordening op de verdeeling in wijken en het nommeren der gebouwen en erven; delibereren over den voorgestelden aankoop van erven in de Crispijn- of Broederlaan; idem over het afstaan van gronden bestemd tot vergrooting der Israëlitische begraafplaats; idem over het ontwerp tot het aanleggen van 2 straten in de Polderstad; idem over het adres om bestrating en verlichting van een gedeelte der Warmoezierslaan en daarop uitgebragt rapport; idem over de concept-wijziging in de belasting op het gedisteleerd; idem over het adres van het Comité der Vereeniging tot oprigting van een Hollandsch Tooneelgezelschap en van eene Opera, en daarop uitgebragt rapport.

Z. M. heeft aan eene commissie uit de Staten van Drenthe, belast met het ontwerpen der voorwaarden, waaronder eene som van *f* 10,000 zal worden verleend voor den aanleg van het kanaal van Coevorden naar Ane, magtiging verleend om na de sluiting der Najaarsvergadering van de Staten hare werkzaamheden voort te zetten.

Bij Kon. besluiten is aan W. de Wit Gz., op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeente Hilversum; — is tot burgemeester der gemeente Putte benoemd A. Stokmans; — is aan mr. H. M. W. van Aken, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den 31 december aanstaande, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van kantonregter te Heerlen; — zijn benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Veendam, de heer J. C. Temminck, thans ontvanger derzelfde middelen te Raalte; tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen en van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken te Schoonhoven c. a., de heer J. P. L. A. Geselschap, thans ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Warnsveld, en tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Baarne c. a., de heer A. J. L. Kooy, thans ontvanger derzelfde middelen te Abcoude, c. a.

Z. M. heeft goedgevonden, bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt te benoemen: tot apotheker der 2de kl. (naar onderdom van rang), de apothekers van de 3de kl. W. C. van Werkhoven en A. van Wijk, van gemeld personeel; den 1sten luit. A. H. W. Scheepens, van het 2de reg. inf., op non-activiteit te stellen, tot dat nader omtrent hem zal worden beschikt.

De Minister van Staat en van Financien heeft bekend gemaakt, dat bij hem ontvangen is een muntbiljet van *f* 10, door een onbekende uit Amsterdam, onder letter K, tot voldoening van verschuldigde regten, ingezonden.

Zr. Ms. fregat met stoomvermogen Zeeland is den 6 dezer te Malta aangekomen en zoude spoedig daarna zijne reize naar Mahon voortzetten. Aan boord was alles wel.

Drietal van predikanten bij de Chr. Afgesch. gemeente te Zwolle: dd. K. Pieters, te Franeker; J. Nentjes, te Harlingen, en H. Renting, te Middelburg.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Kolderveen (Drenthe) ds. H. G. Braam, th. dr., thans te Daarle.

Aangenomen: het beroep naar de Hervormde gemeente te Balk (Friesland) door ds. F. J. C. Schook, pred. te Loon-op-Zand.

'S GRAVENHAGE 10 *december*. — Men verneemt dat gisteren alhier de verloving heeft plaats gehad van den Hertog van Mecklenburg-Schwerin, zoon van H. D. H. de Hertogin-Moeder van Mecklenburg-Schwerin, die alhier thans op het Huis de Paauw logeert, en Prinses Maria, dochter van HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden.

— Gisteren middag heeft ten Hove een familiediner plaats gehad.

— In de heden gehouden zitting van den Hoogen Raad is behandeld het beroep in cassatie ingesteld door A. de Graaf, tegen een arrest van het Hof in Zuidholland, waarbij hij, ter zake van diefstal van vee uit de weide, is veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van 5 jaren. — Na het uitbrengen van rapport door den raadsheer Huguénin, concludeerde de advocaat-generaal Römer tot vernietiging van het beroep.

— Wij vernemen, dat de boekhandelaar B. J. Dona Pieck, alhier, aan den Minister van Buitenlandsche Zaken ter hand gesteld heeft eene som van *f* 80.50 zijnde de netto opbrengst eener plaat, voorstellende: *Moordtooneel te Damaskus*, door hem ten voordeele der Christenen in Syrië uitgegeven.

— Gisteren nacht hebben een vijftal gevangenen in het huis van arrest alhier eene poging tot ontvlugting gedaan, die reeds een merkelijk begin van uitvoering had, doch waarin zij gelukkiglijk zijn verhinderd geworden.

— Gisteren is buiten den tol op den Leydschenstraatweg in eene sloot gevonden het lijk van een jager van het alhier in garnizoen liggend regement grenadiers en jagers.

— Heden ochtend is het lijk van een tot dus ver onbekend gebleven vrouwspersoon uit de Uileboomen opgevischt.

AMSTERDAM 10 *december*. — De heeren Roobol en Tjassink, directeuren van den grooten schouwburg alhier, hebben, naar men verneemt, het voornemen eene voorstelling te geven ten behoeve van het op te rigten standbeeld voor Vondel. Reeds zou de commissie voor dat standbeeld mededeeling van dat voornemen ontvangen hebben en de keuze van het stuk, tot hoofdgedeelte dier voorstelling bestemd, gevestigd zijn.

'S HERTOGENBOSCH 8 *december*. — Bij besluit van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant in dato 27 november jl., is eene geldleening ten behoeve der provincie geopend, groot *f* 50,000.

— Op de aanhoudende klagten over de gazverlichting heeft de stads regering eene instructie voor de contrôle der gaz-onderneming en verlichting ontworpen en tot controleur dier verlichting benoemd den heer J. Ringeling, leeraar in de wis- en natuurkunde aan het stedelijk gymnasium alhier.

NIJMEGEN 9 *december*. — De commissie uit het alhier bestaande spoorwegcomité is ll. vrijdag bij den Minister van Binnenlandsche Zaken in particuliere audientie geweest, ten einde de concessie voor eenen spoorweg van Nijmegen naar Arnhem en in verbinding met Duitschland aan te vragen. Naar men verneemt, heeft Z. Exc. hierbij erkend, hoe hij de achteruitzetting van Nijmegen bij de spoorwegwet levendig gevoelde en verklaard, dat het zijn persoonlijk verlangen was Nijmegen in het poorwegnet te zien opnemen, waartoe hij het zijne gaarne bij zou dragen in zoo verre het met 's Lands belangen overeen kwam. Ook werd de commissie bij den Minister van Oorlog ten gehoore toegelaten, die insgelijks zijne persoonlijke ingenomenheid moet betuigd hebben met hetgeen voor het belang van Nijmegen kan ondernomen worden.

BLOKZIJL 8 *december*. — Naar men verneemt heeft de Raad dezer gemeente uit zijn midden eene commissie benoemd, om in overleg met de gemeentebesturen van Steenwijk en Steenwijkerwold, het oog hebbende op den daar te stellen spoorweg, te beraadslagen over het aanleggen van een weg van Blokzijl naar Steenwijk langs het vaarwater en van het verbeteren van het vaarwater zelf, een plan waarvan vroeger reeds sprake was.

KAMPEN 8 *december*. — Naar men verneemt hebben van de zeven onderofficieren van het instructiebataillon, die dezer dagen deel namen aan het examen voor 2den luitenant der infanterie hier te Lande, vijf voldaan.

HOOGEVEEN 8 *december*. — Dezer dagen kwam alhier schipper Relleinen, die de eerste lading turf had geladen in de veenen van Noord- en Zuid-Barge aan. Sierlijk was het vaartuig met de nationale driekleur getooid, het werd binnen de plaats gehaald door eene menigte ingezetenen, die hunne luide vreugde kennen gaven over de voltooijing van het belangrijk Drentsche Kanaal, dat voor deze plaats en voor de provincie groote en voordeelige gevolgen zal hebben. Des avonds was het vaartuig fraai verlicht en werden verschillende vuurwerken afgestoken.

LEEUWARDEN 8 *december*. — In eene vergadering van de alhier bestaande IJs-club is bij acclamatie besloten, Z. K. H. den Prins van Oranje het beschermheerschap der club op te dragen.

GRONINGEN 8 *december*. — Door den Koning van Zweden en Noorwegen is aan den heer mr. H. O. Feith, archivaris der provincie Groningen, toegekend de gouden medaille, wegens de aanbieding aan dien Souverein van de uitgave van eenige onbekende brieven van Koning Gustaaf Adolf aan zijnen generaal Dodo von In- und Kniphausen.

— Op het plein van het groene weeshuis, aan de Hofstraat alhier, staat thans nagenoeg gereed het zerken voetstuk, waarop zal worden geplaatst het borstbeeld van wijlen mr. Th. van Swinderen alhier, aan wien dat gesticht zoo groote verpligting heeft door de aanzienlijke schenking door hem aan het zelve vermaakt.

— Uit 't Zandt wordt berigt dat dezer dagen de vrouw van den schuitenvaarder Smid aldaar bevallen is van drie dochters, waarvan echter eene dood ter wereld is gekomen. De beide andere, zoo mede de kraamvrouw, bevonden zich naar omstandigheden zeer wel.

— Volgens een particulieren brief uit Kopenhagen van 5 dezer ontstond maandag den 3 dezer te Elseneur brand in de leeszaal der Club aldaar, waardoor deze geheel in de asch werd gelegd. Men duchtte aanvankelijk dat de brand tot de nevengebouwen en wellig tot een verder gedeelte der stad zou overslaan, zelfs dat per telegraaf depêches om brandspuiten naar Kopenhagen gezonden werden. De brand was zoo hevig dat men alleen het groote portret des Konings en het archief der Vrijmetselaars loge, die hare vergaderingen in de Club hield, gered heeft.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 10 December.

OVERLEDEN: B. Tap, wed. L. Daninck, 62 j. — J. Peters, man van A. den Haan, 51 j. — A. M. Sir, d., 3 m. — C. C. C. van Hemert, d., 7 j. — L. Daalebout, d., 4 j. — J. H. van Heulen, z., 1 j. — W. J. C. van den Nieuwendijk, z., 1 j.

BEVALLEN: R. P. Frölke, geb. Vroomans, d. — C. Kremer, geb. Jocker, d. — H. Magito, geb. Borstlap, d. — C. M. Bakker, geb. Verhagen, d. — D. C. van den IJssel, geb. Drost, z. — C. Mulder, geb. Welter, z. — A. Motz, geb. Bosch, d. — H. van Dinther, geb. van Haven, z. — C. M. de Wolf, geb. Lakens, z. — P. C. Rooderkerk, geb. Boogmans, d. — D. W. Mellegers, geb. Lievense, z. — M. A. Gaarmann, geb. Hoets, z. — C. J. van den Rijk, geb. Beschelloux, d. — M. Creyghton, geb. Witting, d.

LEENING VAN HET OTTOMANNISCHE RIJK.

Aan den heer Redacteur der Rotterdamsche Courant.

Mijnheer!

De concessionarissen der door de Regering van Z. K. M. den Sultan aangegane leening meenen den toestand van het Ottomannische Rijk uit een staatkundig, administratief, commercieel en finantieel oogpunt te moeten blootleggen, ten einde het publiek in staat te stellen, met kennis van zaken, de hulpbronnen en waarborgen te beoordeelen welke worden opgeleverd door dat Rijk, hetwelk tot heden bijna vreemd gebleven aan de weldaden van het Europeesch crediet.

I.

Staatkundige en administratieve toestand van het Ottomannische Rijk.

Over het algemeen heeft men in Europa slechts een vrij verward denkbeeld van dat Land, dat in verschillende tijdstippen eene voorname rol gespeeld heeft in de wereldgeschiedenis en voor hetwelk de toekomst nog een schitterend lot heeft weggelegd. Vele dwalingen en vooroordeelen ten aanzien van het Ottomannische Rijk hebben ingang gevonden en men heeft veel doen vergeten dat het de vruchtbaarste provinciën en de meest bezochte havens van Europa bevat. Misschien is nergens eene zoo milde bron van natuurlijke rijkdommen aanwezig, en niemand kan voorzien welke bodangien voorwaar opdat het Rijk zal bereiken, wanneer eenmaal de doorgraving der landengte van Suez de ouden weg naar Indië door Arabië, Klein-Azië en de Aegeische Zee zal herstellen, en wanneer het Oosten door middel van stoom te land en ter zee met het Westen zal zijn verbonden.

In een eenigen toestand geplaatst om tot band te dienen tusschen het Westen en het Oosten, beslaat het Ottomannische Rijk in Europa de uitgestrekte ruimte gelegen tusschen de Adriatische Zee, de Zwarte Zee en den Archipel; in Azië, het geheele gebied van de tusschen de Zwarte Zee, den Archipel, de Roode Zee en de Perzische Golf, namelijk prachtige streken, waar onverwelkbare herinnering bevestigd is zoowel door de gewijde als door de ongewijde geschiedenis; de bevolking eindelijk dezer provincien telt meer dan 30 millioenen zielen.

Hetzij men alzoo het Ottomannische Rijk als uitgestrektheid beschouwt, of uit het oogpunt van de bevolking en den geographischen toestand, dan wel men het oog slaat op zijne krachtige productie of

vruchtbaarheid van zijn bodem, steeds wordt men getroffen door zijne grootheid en ontwaart men de wondervolle hulpbronnen welke het bevat.

Maar juist omdat het Ottomannische Rijk zich uitstrekt over een onmetelijk gebied, bewoond door de meest verschillende bevolkingen, vraagt men hoe het zijne heerschappij in Europa heeft kunnen vestigen en bewaren, in weerwil van het verschil van overleveringen, van zeden, van taal en van godsdienst, in weerwil vooral van het klein aantal Ottomannen, in vergelijking met dat der Christenen. Het antwoord op deze vraag bevat geheel het geheim van den duur van het Ottomannische Rijk: dat is gelegen in de gematigdheid van zijne Regering, welke de wetten en gebruiken der Christen-bevolkingen heeft laten bestaan, want, in dat uitgebreide Rijk, zijn de vreemdelingen alleen afhankelijk van de Gezanten en Consuls; de Grieksche Christenen staan onder hunnen Patriarch; de Latijnsche Christenen eindelijk kunnen de bijzondere bescherming van Frankrijk inroepen. Voorzeker kan eene aldus gesplitste administratie niet als model worden aangehaald, aangezien de meerderheid der bewoners van dit Rijk aan het toezigt en aan de contrôle der Keizerlijke overheid ontsnapt, doch men moet echter toegeven dat, om deze velerlei jurisdictien en magten sedert meer dan vierhonderd jaren geregeld te hebben doen werken, het beheer verdraagzamer moet zijn geweest dan men veronderstelt, en tevens erkennen dat het Ottomannische Rijk met eene groote levenskracht begaafd is, daar het sedert vier eeuwen een staatkundigen en administratieven stand van zaken verdraagt, welke, in iederen anderen Staat van Europa, binnen weinige jaren tot ontbinding der maatschappelijke orde leiden zou.

II.
Handelsbeweging van het Rijk.

Turkije bezit groote natuurlijke rijkdommen en weinig fabrieken.

Zijn handel en zijne nijverheid, welke nogtans gemakkelijk zijn uit te breiden, kunnen niet in vergelijking komen met die der groote Europesche Volkeren; volgens het cijfer der jaarlijksche invoeren ter markt van Konstantinopel, moet men echter erkennen dat de handelsbeweging nog vrij levendig is. Hier volgt het cijfer dezer invoeren:

40	millioenen fr.	voor	de goederen	uit	Engeland.		
50	dito	d.°	„	„	„	„	Frankrijk.
15	dito	d.°	„	„	„	„	Duitschland.
3	dito	d.°	„	„	„	„	Italië.
10	dito	d.°	„	„	„	„	Zwitserland.
5	dito	d.°	„	„	„	„	België.
2	dito	d.°	„	„	„	„	Nederland.

125 millioenen francs.

Deze massa Europesche producten wordt gebezigd voor het plaatselijk verbruik, Opper-Rumelië, den Regteroever van den Donau, de Vorstendommen Moldavië en Wallachije, Anatolië, Kurdistan, Georgië enz., enz.

Wat de scheepvaartbeweging aangaat, is de stelling van Konstantinopel, dien sleutel der wereld, zoo uitmuntend, dat, wat al te weinig bekend is, deze stad komt onmiddellijk, wat hare belangrijkheid betreft, na Liverpool en Londen, nog vóór Marseille.

Men weet dat de haven van Liverpool eene jaarlijksche beweging aanwijst van omstreeks 30,000 schepen, metende 8 millioenen tonnen, de kustvaart daaronder begrepen.

Welnu! in 1859, normaal jaar waarin geene buitengewone beweging voor vervoer heeft plaats gehad, heeft de haven van Konstantinopel eene beweging gehad van 27,029 schepen, metende 5,060,526 tonnen. Zulks is bijna het dubbel der beweging van Marseille in 1858.

Men zal de waarde van eene zoodanige scheepvaartbeweging in Turkije te beter begrijpen, als men bedenkt dat de geheele beweging der groote vaart in de Fransche havens te zamen de 8,600,000 tonnen niet te boven gaat.

III.
Finantiële organisatie van het Ottomannische Rijk.

Zoo het staatkundige en administratieve stelsel van Turkije een belangwekkend schouwspel oplevert, de staat van dat Rijk is nog belangrijker als men den toestand van dat uitgebreide Rijk nagaat uit het finantiële oogpunt, en inzonderheid uit het oogpunt der belastingen.

Wat dit aangaat kan men zeggen, dat het Ottomannische Rijk, verre van een uitgeput Land te zijn, de minste belaste van alle Staten is; inderdaad varieert de belasting van 5 tot 2½ %, en beloopt in het geheel slechts 275 a 300 millioenen voor eene bevolking van 30 millioenen inwoners, alzoo 10 fr. per hoofd. In Engeland nu bedraagt de belasting 55 fr. per hoofd; in Oostenrijk 30 fr., enz.

Buitendien is het Ottomannische Rijk bevrijd van die verbazende schulden waaronder de overige Staten gebukt gaan.

Zonder hier in bijzonderheden te willen treden over de verschillende belastingen, zal het voldoende zijn bekend te maken, met welke billijkheid en gematigdheid de belastingen geheven worden; de voornaamste dezer belastingen, de verghi of grond- (directe) belasting, welke, na de tienden en de in- en uitgaande regten, het belangrijkst gedeelte der openbare inkomsten uitmaakt, wordt omgeslagen door de notabelen der plaatsen, zonder de tusschenkomst der Regering en volgens den staat, de middelen en het fortuin van ieder, alsook naar de opbrengst der eigendommen.

De landbouwers hebben de vrijheid de belasting hetzij in natura of in geld op te brengen: het staat hun vrij de belasting op de granen naar het getal schoven te betalen of bij het gewigt, wanneer zij daaraan de voorkeur geven. In dat vreemde Land hebben derhalve de belastingschuldigen faciliteiten en vrijheden voor de kwijting der belastingen, welke geene Europesche Regering zou durven, noch kunnen toestaan.

Om het beheer te vereenvoudigen en de lasten van den Staat te verminderen, worden de meeste inkomsten verpacht aan bewoners van ieder district. Deze verpachting wordt in het openbaar toegewezen bij het Ministerie van finantien den 1/13 maart van ieder jaar. Iedere pachter is gehouden te Konstantinopel borgen te hebben welke een groot vermogen bezitten, die verantwoordelijk zijn voor de stipte betaling.

Deze betaling geschiedt aldus: de pachters regelen het geheele jaar hunnen pacht door middel van maandelijksche biljetten afgegeven en onderteekend door hunne te Konstantinopel wonende borgen. Het is zonder voorbeeld dat ooit een enkel dezer biljetten onbetaald is gebleven.

IV.
Finantiële toestand van het Ottomannische Rijk.

In den finantiëlen toestand van het Ottomannische Rijk is dit bijzonder, dat deze, gedurende een tijdperk van vier eeuwen, namelijk van 1453 tot 1853, het verschijnsel heeft opgeleverd van een Staat welke zijne uitgaven van allerlei aard bestrijdt met zijne gewone ontvangsten, zonder eenige verhooging van belastingen. En men denke niet dat de opbrengst der belastingen onzeker is; integendeel, de wet is formeel te dezen opzigte: zij verbiedt alle verhooging en verleent alle leden der Ottomannische nationaliteit het regt alle uitgaven te controleren en na te gaan.

Eerst van 1854 af is het evenwigt tusschen de ontvangsten en de uitgaven verbroken door de buitengewone uitgaven voor den oorlog in het Oosten, en, dien ten gevolge, heeft het Ottomannische Rijk de toevlugt moeten nemen tot leeningen. En deze leeningen beloopen te zamen nog slechts 325 millioenen francs, wat, van de zijde der Turksche administratie, noch verkwisting noch onregelmatigheden aanduidt.

Van alle Staten van Europa is het Ottomannische Rijk alzoo de eenige, welke niet gebukt gaat onder eene zware openbare schuld. Wanneer zijn crediet niet ontwikkeld is, is zulks eerstelijk omdat zijne leeningen van verschen datum zijn, vervolgens omdat men tot heden nog niet in de gelegenheid is geweest zijn finantiëlen toestand in het volle licht te plaatsen; en, eindelijk, omdat de bankiershuizen, aan welke de negotiatie der obligatien van dat Keizerrijk was toevertrouwd, zich misschien niet genoegzaam hadden bezig gehouden met de reorganisatie zijner finantien. Deze reorganisatie welke wordt voorbereid is bovendien zeer gemakkelijk voor een Staat welke zoo groote hulpbronnen bezit en welke, om zoo te spreken, geene schulden heeft, omdat deze zich in het geheel bepalen bij een totaal cijfer van 774 millioenen francs in hoofdsom.

De schuld van het Ottomannische Rijk verdeelt zich, gelijk die van de meeste overige Staten, in buitenlandsche en binnenlandsche schuld; in geconsolideerde en vlottende schuld.

Hier volgt de juiste staat daarvan gelijk die blijkt uit om zóó te zeggen officiële mededeelingen:

Buitenlandsche schuld.

De buitenlandsche schuld, sedert 1854 aangegaan om te voorzien in de uitgaven voor den oorlog in de Krim, vertegenwoordigt, na aftrek van de bewerkstelligde amortisatie, een kapitaal van francs 310,000,000.

Binnenlandsche Schuld.

1°, Essams Djeddidés (geconsolideerde uitgifte)	56,000,000;
2°, Saldo van het in omloop zijnde papieren geld (caïmés) dat zal worden ingetrokken	14,000,000;
3°, Schuldvorderingen van Galata genaamd, remboursabel op verschillende tijdstippen	127,000,000;
4°, Hazné Tahvili (schatkistbiljetten) ..	56,000,000;
5°, Essams mamtuzés (stukken voortspruitende uit de conversie van rente) ..	15,000,000;
6°, Serghis (obligatien remboursabel met een vijfde ieder jaar van 1865 af	86,000,000;
7°, Vlottende schuld voortspruitende uit de uitgaven van verschillende diensten	110,000,000;
Totaal der binnenlandsche schuld ...	464,000,000.
De buitenlandsche schuld door de plaats gehad hebbende amortisatie verminderd zijnde tot francs	310,000,000,
bedraagt het totaal van alle schulden van het Ottomannische Rijk derhalve in hoofdsom francs	774,000,000.

Deze som wordt vertegenwoordigd door stukken, waarvan sommigen geen interest genieten, en waarvan anderen interest trekken tot verschillend bedrag; zoodat ten slotte de noodige annuiteiten voor de geheele dienst der schuld slechts ongeveer 45 millioenen beloopen, de amortisatie daaronder niet begrepen, alzoo ongeveer 16% van de algemeene inkomsten.

Om de geringheid eener zoodanige leening voor een Rijk als Turkije juist te beoordeelen, is het voldoende in herinnering te brengen dat de schuld van Engeland meer dan 20 milliards bedraagt; dat die van Oostenrijk ongeveer 5 milliards beloopt, enz., en dat de verhouding tusschen het bedrag der door die Staten te betalen interesten en hunne gewone inkomsten varieert van 30 tot 40%.

V.
Budget van ontvangsten en uitgaven.

Het bestuur der finantien van het Ottomannisch Rijk is aan een oppersten raad, onder het voorzitterschap van Zijne Hoogheid Mehemet Ruschdi pacha, opgedragen.

De Keizerlijke Regering, groote hervormingen in zijne finantien willende daarstellen, heeft aan de Europesche Mogendheden de medewerking van hare kennis verzocht; om aan dien wensch te voldoen, hebben de Fransche en Oostenrijksche Regeringen de taak, om het finantiëel beheer van het Ottomannisch Rijk te bestuderen en te organiseren, opgedragen aan:

den heer markies de Plœuc, inspecteur der Fransche finantien;

den heer Devaux, idem;

den heer Lachanbacher, hofraad van het Oostenrijksch Keizerrijk.

Deze uitstekende ambtenaren zijn aan den oppersten raad van finantien toegevoegd, die te Konstantinopel zitting houdt, en het is met hunne medewerking dat de budgets van ontvangsten en uitgaven van het Ottomannische Rijk worden opgemaakt.

Deze uitvoerige arbeid zal eerlang voltooid zijn; intusschen kan men den approximatieven staat der ontvangsten en uitgaven aanwijzen, zoo als die uit den tegenwoordigen toestand blijkt.

Onlangs gedane openbare mededeelingen hebben reeds het geheel dier budgets doen kennen, maar daarin zijn eenige dwalingen ingeslopen; zoo, bij voorbeeld, is daarin het bedrag der schuld slechts op 600 millioen gebragt, terwijl het, zoo als boven gezegd is, werkelijk 774 millioen bedraagt. Maar zonder zich bij die voor de Ottomannische Regering blijkbaar welwillende beoordeelingen op te houden, meenen de contractanten eene rondborstige voorstelling aan het publiek verschuldigd te zijn, en zij kunnen niet beter doen dan hier het extract uit een artikel over te nemen, hetwelk, om zoo te spreken, officieel is.

„De inlichtingen welke ik u wegens den finantiëlen toestand en de budgets van Turkije geef, zijn, zoo zij al de officiële juistheid missen welke ik gewenscht had daaraan te geven, nogtans approximatief genoeg om eene juiste schatting daarvan toe te laten. Op eene meer stellige wijze zal ik er bijvoegen dat, over de jaren 1855 en 1856, de budgets gesloten zijn met een overschot van inkomsten van ongeveer 6 millioen francs. Over 1857 heeft dit overschot nagenoeg 25 millioen francs bereikt. Over 1858 en 1859 heeft niet hetzelfde plaats gegrepen, maar de oorzaak daarvan ligt voornamelijk in finantiële operatien, welke die uitkomsten niet gehad hebben die de Keizerlijke Regering grond had er van te verwachten.

„Voor de toekomst zal, dank zij vooral de genomen maatregelen tot integrale intrekking van het papieren geld, en ten gevolge der ontwikkeling van de openbare welvaart, het budget voortaan ontegenzeggelijk met een overschot van inkomsten sluiten. Ziehier, bij approximatie, de ontvangsten en uitgaven van het Ottomannisch Rijk.

De opbrengst van alle schattingen of belastingen bedraagt, in francs, ongeveer tusschen de 275,000,000 en 300,000,000 francs.

Het budget der uitgaven bedraagt niet meer dan ongeveer 258,900,000 francs.

Als men in aanmerking neemt dat het bedrag der renten van al de schulden slechts 45 millioen francs is, of ongeveer 16 percent van de totale inkomsten des Rijks, dan zal men, in weêrwil van alle vooringenomenheid, drie zaken toestemmen, welke zoo helder zijn als de dag:

Vooreerst, dat een budget van tusschen de 275 en 300 millioen zeer laag is voor een zoo uitgestrekt Rijk en van eene zeer groote gematigdheid in de belastingen getuigt.

Ten tweede dat eene geconsolideerde schuld van 310 millioen in kapitaal een zeer ligte last is, inzonderheid wanneer men die vergelijkt met de schulden, slechts sedert eene halve eeuw door de groote Europesche Staten aangegaan.

En eindelijk ten derde, hoe het geheel van dezen toestand bewijst dat het Ottomannische beheer minder ongeregeld en zuiniger is dan men gewoonlijk gelooft.

VI.

Na zoo naauwkeurig mogelijk den finantiëlen toestand des Ottomannischen Rijks aangetoond te hebben, en alvorens de door de Regering van Z. K. M. geleverde waarborgen aan te wijzen, blijft er over den aard en het doel dezer leening te doen kennen.

Een aan de finantiële geschiedenis van Europa in de laatste jaren ontleend voorbeeld zal het denkbeeld dat de contractanten bestuurd heeft duidelijk doen uitkomen.

Vier jaren geleden had de Koningin van Spanje de Cortès ontbonden en den maarschalk Narvaez tot het voorzitterschap van den Ministerraad geroepen. Op datzelfde tijdstip veroorzaakte de slechte oogst der granen eene onaangename stemming, dat den algemeenen en staatkundigen toestand des Lands nog verzwaarde. Toen was het dat een der contractanten, de heer Mirès, naar Madrid geroepen werd, door de tusschenkomst van een hoog geplaatst persoon, en met den maarschalk Narvaez in aanraking werd gebragt voor het sluiten van eene leening. Hij vond te Madrid iets gelijksoortigs met wat men te Konstantinopel aantreft, namelijk een weinig ontwikkelden handelstoestand, die slechts geringe uitwegen aan de kapitalen opende en aan de bankiers geene andere clienten dan de Regering zelve overliet.

Men beseft ligtelijk dat, als de handels- en nijverheidszaken geen genoegzaam voedsel aan de kapitalen verschaffen, zij hare natuurlijke bestemming verlaten, om den weg in te slaan die hun grootere en meer onverwijlde voordeelen aanbiedt.

De Spaansche Regering had, op dat tijdstip, behoefte aan het sluiten van eene leening, niet alleen tot betaling der granen die zij in verschillende havens der Middellandsche Zee opkocht, maar ook tot betaling der interessen van de openbare schuld. De bankiers te Madrid kenden die bezwaren, en wilden de leening alleen gemakkelijk maken binnen de palen der dringende behoeften van de schatkist. Daaruit ontstond voor de Regering een gevaarlijke toestand, die haar crediet benadeelde en haar noodzaakte een zeer hoogen interest (10 a 12 percent) voor de geringste door de bankiers verstrekte sommen te betalen. Die toestand is volmaakt dezelfde als die der Ottomannische Regering.

De heer Mirès werd door het gevaar getroffen, hetwelk een zoodanige staat van zaken voor de welvaart van Spanje opleverde, en in een onderhoud met den maarschalk Narvaez en den heer Barsanallana, toenmaals Minister van Finantien, bood hij aan, ten einde daarin te voorzien, het geheele overschot der leening van 2 milliards realen, die door de Cortès was ingewilligd, te nemen. Dat overschot bedroeg 800 millioen realen. Dit maakte den grondslag uit der leening waarvoor hij concessie verkreeg, en de verwezenlijking waarvan, mag men zeggen, het uitgangspunt van het tijdvak van vooruitgang geweest is hetwelk Spanje is ingetreden. De uitgestrekte hulpbronnen welke die leening ter beschikking der Spaansche Regering gesteld heeft hebben vlugt aan haar crediet gegeven, en de Spaansche 3 per cents, die in 1856 op 36 francs stonden, staan nu op 50 francs.

Dit is het doel dat in Spanje bereikt is, dit is dat waarnaar men te Konstantinopel streeft. De contractanten hadden eene leening voor een meer beperkt cijfer kunnen aangaan dan dat waartoe men zich bepaald heeft, maar alsdan zou men aan het Ottomannisch Rijk geene genoegzame hulpbronnen verschaft hebben om zijn papieren geld, dat zijn commerciëlen vooruitgang stremt, buiten omloop te brengen; om het grootste gedeelte zijner vlottende schuld uit te delgen, en, eindelijk, om aan de eischen van sommige bankiers te ontkomen.

De contractanten hebben nog meer gedaan; door een met de directeuren der Turksche bank gesloten verdrag hebben zij aan die instelling groote voordeelen verzekerd, door haar gewigtige en voor het Turksch crediet nuttige operatien gemakkelijk te maken. Zij roepen eene finantiële maatschappij voor de openbare werken en de daarstelling van spoorwegen in het leven. Reeds is de concessie voor den spoorweg van Konstantinopel naar Adrianopel door eene magtige maatschappij van kapitalisten en bankiers aangevraagd. In één woord, alles doet voorzien dat de verwezenlijking dezer leening voor het Ottomannisch Rijk de dageraad van een nieuw tijdperk zijn zal, zoo als de Spaansche leening van 1856 eene van de oorzaken der ontwikkeling van den voorspoed in het Iberisch Schiereiland is geweest.

VII.
Van de waarborgen der Leening.

Ofschoon de rang van het Ottomannisch Rijk in Europa, zijne onmetelijke hulpbronnen, en het betrekkelijk gering cijfer zijner schuld, aan de kapitalen eene volkomen zekerheid en groote voordeelen aanbieden, hebben de contractanten nogtans, hoewel zulks overbodig scheen, bijzondere waarborgen moeten vragen, behalve de algemeene verbinding van al de inkomsten des Rijks. Die waarborgen zijn met de grootste rondborstigheid en de volmaaktste goede trouw ingewilligd; zij zijn niet afhankelijk van gebeurlijke inkomsten, die aan vermindering onderhevig zijn, maar berusten op de belangrijkste en zekerste voortbrengselen, want allen zijn zij verpacht en gemakkelijk te realiseren. Hun bedrag gaat zelfs de benoodigde som voor de betaling der interessen en voor de amortisatie der leening binnen een tijdvak van zes en dertig jaren ver te boven.

Hoe gevestigd de overtuiging der contractanten ten opzigte van den inderdaad zeer gunstigen toestand van Turkije ook wezen mogt, hebben zij de dwalingen in aanmerking moeten nemen die wegens het Ottomannisch Rijk verspreid zijn, en het is tot bestrijding en uitroeijing daarvan dat zij, behalve de toegestane waarborgen, de vorming eener internationale commissie gevraagd en verworven hebben, uit mannen van gewigt zamengesteld.

Deze commissie van twaalf leden, te Konstantinopel, Parijs en Londen woonachtig, is belast met voor het inkomen der tot waarborg gegeven inkomsten en de geregelde uitbetaling te Parijs en te Londen van den interest en de aflossing der leening te waken.

Het is natuurlijk op die leden van deze commissie welke te Konstantinopel woonachtig zijn, dat de meest nuttige taak rusten zal om voor het binnenkomen der als waarborg gegeven inkomsten te waken, omdat deze toestand juist de oorzaak is die de keus waarvan zij het voorwerp geweest zijn bepaald heeft.

De te Konstantinopel woonachtige leden zijn:

de heer markies DE PLOEUC, inspecteur der finantien in Frankrijk, met eene zending naar Konstantinopel belast, om tot de finantiële reorganisatie mede te werken, en, als zoodanig, lid der finantiële hoofdcommissie van het Ottomannisch Rijk;

de heer DAVID GLAVANI, bankier te Konstantinopel, en de voornaamste en tevens de eervolste der finantiële notabiliteiten des Rijks;

de heer CH. S. HANSON, bankier, een der censors van de *Ottoman bank*, te Konstantinopel, en broeder van een der directeuren der bank van Engeland;

de heer C. ARLAUD, een der chefs van het huis Arlaud G. Court & Co., en associé van den bijzonderen commissaris der Ottomannische Regering voor de leening.

Leden te Londen woonachtig:

De Directie der Turksche Bank, bestaande uit:

de heeren RUSSELL ELLICE, van het huis Robarts Lubbock & C°.;

WILLIAMS GLADSTONE, van het huis Thompson Bonar & C°.;

H. G. GORDON, van de Oostersche Bank;

M. E. E. RODOCANACHI, van het huis Rodocanachi Sons & C°.

Leden te Parijs woonachtig:

De heer Graaf SIMEON, Senateur,

de heer DONON, Bankier, Consul-Generaal van Turkije;

de heer LICHTLIN, Directeur van de Société Générale de Crédit Commercial et Industriel;

de heer ISIDORE FOULD.

Na hoofdzakelijk den algemeenen toestand des Ottomannischen Rijks en de finantiële overwegingen te hebben ontwikkeld, welke de contractanten tot het aannemen dezer leening hebben doen besluiten, hebben zij het regt hierbij te voegen dat zij, terwijl zij voordeelen voor de door hen vertegenwoordigde belangen zoeken, tevens voor de groote Europesche maatschappij nuttig meenen te zijn, door mede te werken aan den voorspoed van een Rijk, dat voor het evenwigt van alle Staten zoo noodzakelijk is, en welks integriteit door de zamenwerking der Groote Westersche Mogendheden verzekerd is, toen zij het Ottomannische Rijk in de Europesche Raadsvergadering hebben opgenomen.

Ontvangt enz.

In naam der Contractanten van de Ottomannische leening,

J. MIRÈS.

Kunstnieuws.

SOCIETEIT HARMONIE.
Italiaansche Opera.

De eerste voorstelling voor dit saizoen, door het Italiaansche opera-gezelschap uit Amsterdam op maandag 3 dezer in den Doele gegeven, mogt in zekeren zin uitstekend genoemd worden. Wij herinneren ons namelijk niet ooit in dien kunstvorm smakeloozer en gedrochtelijker misbaksel op de planken te hebben zien voorstellen dan de tekst en muzijk oplevert van Verdi's opera *Rigoletto*, die hier thans voor het eerst werd ten tooneele gevoerd. Uit de overeenkomst in onderscheidene hoofdelementen der handeling schijnt te blijken dat de stof van het libretto getrokken is uit Victor Hugo's *le Roi s'amuse*, een drama dat in Frankrijk voor eenige jaren opgang maakte, hetzij doordien dáár de producten eener sterk gekleurde romantiek steeds in den smaak vielen, of omdat de inhoud juist te meer aantrok wijl men het stuk, dat de losbandigheid van een der vroegere Fransche Vorsten aan de kaak stelde, aan de algemeene aandacht poogde te onttrekken. Hoe dit zij, de auteur van dezen opera-tekst onthaalt den aanschouwer op voorstellingen, die, onzes inziens, al wat tot nu toe stuitends en ergerlijks op dat terrein geleverd is, in de schaduw stellen. Een kort overzigt van den inhoud kan die bewering reeds eenigzins staven, terwijl wij het overigens aan onze lezers overlaten, hunne beschouwingen, met het oog op moraal en aesthetiek, daaraan vast te knoopen. Rigoletto, mismaakt van gestalte, maar scherp van geest en tong, staat als hofnar in dienst en in gunst bij den Hertog van Mantua, die, ligtmis in den hoogsten graad, eene platte copy van Don Juan schijnt, zonder zich door diens ridderlijkheid te onderscheiden. De afgunstige hovelingen, die van de bittere scherts en aanmatiging van den gehaatten hofnar veel te verduren hebben, besluiten zich op Rigoletto te wreken, door hem zijne dochter Gilda te ontschaken, welke zij, — daar hij haar steeds verborgen hield, — voor zijne minnares aanzien. Intusschen heeft de Hertog reeds in 't geheim ook met deze schoone kennis gemaakt en zich als arm student door haar doen beminnen. De welgelukte schaking voert, buiten des Hertogs toedoen als toevalliger wijze, zijne beminde in zijn paleis en in zijne magt, en men begrijpt hoe hij op zijne wijze van dat toeval en die magt gebruik maakt. Rigoletto hervindt zijne dochter daar en zweert hare schande door den moord des Hertogs te wreken. Hij roept daartoe de bemiddeling in van Sparafucile, herbergier en moordenaar van beroep, die eene schoone zuster, Magdalena, bezit, welke er op afgerigt is om door hare bekoorlijkheden de aangewezen slagtoffers in zijn huis te lokken en in zijne magt te brengen. Zoo komt ook de Hertog, door hare verraderlijke aanlokking, in het moordhol en wil er den nacht doorbrengen. De Hofnar, vergezeld van zijne dochter, komt in dien zelfden stormachtigen nacht insgelijks tot des moordenaars huis om hem met den moord des Hertogs te belasten. Vóór zij daaromtrent op de straat (het tooneel stelt eenerzijds de straat, anderzijds de binnenzijde van het huis voor) het noodige gaan beramen, gluren Rigoletto en zijne dochter door de openingen van den muur en aanschouwen hoe de Hertog de zuster van den booswicht liefkoost. Daardoor nog meer verbitterd, behoudt Rigoletto zijner wraakzucht eene nog streelender voldoening voor. Terwijl hij zijne dochter naar huis zendt, met last zich van een mansgewaad, van een paard en geld te voorzien, en hem te Verona te gaan opwachten, is het zijn verlangen, nadat de moord op zijn heer zal zijn volbragt, zelf het lijk in een zak in de rivier te komen werpen. Hij maakt dus afspraak dat hij te middernacht zal terugkeeren om dien last af te halen. Bij het naderen van dat uur, terwijl de Hertog zich in des moordenaars huis heeft ter ruste begeven, ziet men laatstgenoemden, al drinkende, aanstalten maken tot volvoering van zijn vreeselijk opzet. Hij haalt den zak te voorschijn en draagt Magdalena op die in orde te brengen. Deze echter heeft medelijden voor den schoonen jongman opgevat en — andermaal een bewijs van haar gevoelig hart! — zij poogt haren broeder over te halen hem te sparen en in zijne plaats Rigoletto zelven te vermoorden wanneer deze zich met het bloedgeld zal komen aanmelden. De schurk — op zijne wijze eerlijk — verklaart echter zijn „kalant" niet te mogen bedriegen, maar stemt er ten slotte in toe dan maar den eersten den besten voorbijganger omhals te brengen. Gilda is inmiddels, in mannelijk gewaad, teruggekomen en heeft al dat overleg door de openingen van den muur gehoord. Zij die, ondanks de ontrouw van den geliefde, hem blijft beminnen, besluit zich-zelve tot het slagtoffer te maken en klopt aan het huis om een nachtverblijf te vragen. De moordenaar plaatst zich met een dolk gewapend achter de deur en, door zijne zuster bijgestaan, volbragt hij daarop den moord, waarvan

men gelukkig den aanschouwer de voorstelling bespaard heeft. Terwijl het werk der duisternis in het duister wordt volbragt, ziet men Rigoletto, in de zoete verwachting om zijne wraak te koelen, verschijnen. Hij klopt aan het huis en een oogenblik later voldoet Sparafucile aan zijn verlangen en ziet men dezen den zak met zijn vreeselijken inhoud naar buiten slepen. Rigoletto blijft met dat voorwerp alleen en savoureert den wellust zijner wraakgierigheid alvorens tot de laatste operatie over te gaan. Maar.... bedriegt hem zijn oor, is het een „nachtelijk droombeeld" daar hij de stem van den Hertog in de verte meent te hooren! „Neen, hij is het! Maar wie is dan in zijne plaats?' Hij snijdt den zak open. Hij siddert. „Het is toch een menschelijk ligchaam"; het is..... zijne eigene dochter, die thans half vermoord uit den zak te voorschijn kruipt en na weinige oogenblikken den geest geeft, hem der wanhoop ten prooi latende. Middelerwijl (hier volgt de moraal!) heeft de Hertog, door Magdalena gered, onder het zingen van een vrolijk deuntje (à la Verdi) ongedeerd en ongestraft een goed heenkomen gezocht. Wij vertrouwen door de vermelding van deze hoofdmomenten en enkele details der handeling eenig denkbeeld te hebben gegeven van wat men in deze opera een beschaafd publiek durft opdisschen en terwijl de houding van ons publiek daarover reeds op voldoende wijze den staf heeft gebroken, onthouden wij ons verder te dien opzigte van alle commentariën.

En nu de muzijk — indien zij dien naam verdient! Wij behoeven hier Verdi's compositiën in 't algemeen niet meer te kenschetsen, maar betuigen alleen dat zijn Trovatore, Jerusalem, en wat hier verder van hem bekend is, als meesterwerken moeten aangemerkt worden tegenover de partitie van Rigoletto. Terwijl de karakterloosheid, die zijne compositien in den regel kenmerkt, in deze opera haar toppunt nadert, mist men hier doorgaande het — zij 't dan ook meestal valsch — effect, dat hij anders vaak weet te bereiken. Men vindt hier niet slechts eene aaneenschakeling van platte draaiorgel-deunen, in dansrythmus, die door de wansmakelijkste en barokste harmonie-opvolgingen gedragen worden; maar een goed deel van het eerste bedrijf is ware paardenspel-muzijk. Terwijl melodien van allerlei componisten de revue passeren en Verdi vaak zich zelf berooft, onderscheidt zich wijders het geheel door een schier totaal gebrek aan eenheid en muzikaal verband, door eene slordige bewerking, door eene schrille en schreeuwende instrumentatie, waarin de brullende geluiden der bas-strijkinstrumenten en de scherpe der violen in de hoogste octaven, afgewisseld worden door het oorverdoovend en stemvernielend geschetter en geknal van koper en kalfsvel. Alleen de muzijk der 3de acte heeft althans meer schijn van dramatische waarheid en muzikalen vorm. Men vindt daar een quartet en een paar solo-nommers van beter gehalte en gelukkiger effect. Dat bedrijf voldeed dan ook het best.

Het verheugt ons met een meer goedkeurend woord van de uitvoering-zelve te kunnen spreken; ons bestek gedoogt echter daaromtrent geene groote uitvoerigheid en wij wenschen daarenboven te meer eene nadere kennismaking met de talenten der artisten, alvorens ons gevoelen meer onvoorwaardelijk te uiten, daar eigenlijk slechts drie partijen in deze opera meer bepaald op den voorgrond treden. De heer Crivelli heeft de zeer vermoeijende titelrol niet onverdienstelijk gezongen; zijn baryton-geluid schijnt in het hoogere register krachtiger dan in de diepere toonen. Als acteur had hij wel enkele goede oogenblikken, maar als zoodanig kon hij in de vertolking van het zonderling genuanceerde karakter van den Hofnar, dat zich wijzigt al naar mate van de omstandigheden waarin hij geplaatst is, ons niet bevredigen. Houding, gebarenspel en zelfs het timbre van zijn geluid scheen ons vaak niet in overeenstemming met de situatien. Dezelfde opmerking hebben wij ten opzigte van het spel van de eerste sopraan, mej. de Roissi (Gilda), en van den eersten tenor, den heer Fancelli (Hertog), die zich vaak in hunne voordragt, in plaats van tot hunne medespelers, tot het publiek rigtten. Het geluid van beide, hoewel niet volumineus genoeg om tegen de Verdische instrumentatie te wedijveren, mag fraai genoemd worden. Mej. de Roissi schijnt daarenboven eene goede methode en coloratuur te hebben. Alleen vonden wij dat hare overmatig lang uitgehouden en niet zeer gelijkmatige trillers op een warm applaus minder aanspraak gaven. Het geluid van den heer Fancelli heeft het echt Italiaansche, zoo men wil wat dunne, maar zilverachtige timbre. Ook zijn zang is beschaafd. Wij meenden het alleen aan eenige minder juist berekende respiratiën te moeten toeschrijven dat sommige zijner hooge toonen een nasaal karakter kregen. Wij verlangen vooral zeer de drie genoemde artisten nader te leeren kennen. Mej. Baldi (Magdalena) kwam alleen in het derde bedrijf voor en gaf daarin geene aanleiding to eene nadere bespreking van haar talent, waarvan wij reeds vroeger gewag maakten. De heer Capponi (Sparafucile) schijnt een goed, maar in het lagere register minder krachtig basgeluid te bezitten. Hij was wel op zijne plaats, even als mej. Cravero en de heeren Testadici (Ceprano) en Borella (Monterone), en eenige anderen die in de accessoire rollen werkzaam waren. Het koor was niet beter dan vroeger bij deze voorstellingen, het orchest naar gewoonte goed bezet. De sterke instrumentatie werkte in deze zaal zoo oorverdoovend, dat men gedurende een goed deel van het eerste bedrijf schier geen zang kon waarnemen. In dat bedrijf werkte ook het balletpersoneel mede. Den heer Bassi, die zich reeds ten vorigen jare als bekwaam orchestdirecteur deed kennen, wenschen wij beleefdelijk in bedenking te geven, of zijne bewegingen niet wat rustiger zouden kunnen zijn. Aan het nog al gecompliceerde decoratief werd veel zorg en tijd besteed; in de entre-actes had men overvloedig den tijd om zijn gehoorvlies tot den normalen toestand terug te brengen.

Het publiek, hoewel thans aan indrukken van meer zuiveren en degelijken aard gewoon, erkende het goede in de uitvoering, zelfs door terugroeping van meer dan een der artisten. Wij twijfelen er dan ook niet aan of eene volgende voorstelling zal beter voldoen, wanneer men voor eene keuze zorgt, die meer in overeenstemming is met den smaak en de eischen van ons publiek, dat nu en vroeger zoo dikwerf van zijn inzigt blijken heeft gegeven.

Advertentiën.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.20, 11.40, 3.20, 6[illegible]
„ „ alleen n. 's Hage: 9.45 's morg., 9.40 '[illegible]
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.25, [illegible]
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.41, 1.30, 4.10, 6.39, [illegible]
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.30, 2.15, 4.55, 7.25, 1[illegible]

Rijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.50, [illegible]
Amst. n. Utr. en Rott.: 7.25, 10.25, 12.35, 2.30, 6.15, [illegible]
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.30, 11.55, 1.10, 5.20, [illegible]
Utrecht naar Rotterd.: 6.30, 8.40, 11.40, 1.25, 4.30, [illegible]
Gouda naar Rotterd.: 7.36, 9.34, 12.34, 2.8, 5.40, [illegible]
Aank. te Rotterdam: 8.15, 10.—, 1.—, 2.25, 6.30, [illegible]

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antw. en Breda: 10.15 's morg. en 3 's na[illegible]
„ Antwerpen: 7.50, 12.20, 5.35; de laatste alleen [illegible] Breda en Moerd[illegible]
„ Breda: 6.30, 12.35, 5.25; de laatste alleen [illegible] Antwerpen en Moerd[illegible]

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam

BIJVOEGSEL,
behoorende tot de
ROTTERDAMSCHE COURANT
VAN
DINGSDAG 11 December 1860, N°. 295.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* brengen bij deze ter kennis der ingezetenen, dat de Commissie, die in vorige jaren wel op zich heeft willen nemen om aan de behoeftige klasse der burgerij gedurende het wintersaisoen een versterkend en verwarmend voedsel uit te reiken, zich wederom even edelmoedig en belangeloos bereid heeft verklaard, om ook gedurende den aanstaanden winter zich met die *Spijsuitdeeling* aan de armen onder hunne medeburgers te belasten, ingeval zij door ruime en genoegzame inschrijvingen hiertoe wederom in staat zal worden gesteld, tot welk einde de biljetten van inschrijving aan de huizen der inwoners zullen worden rondgebragt en binnen eenige dagen weder zullen worden afgehaald.

Burgemeester en Wethouders achten het onnoodig, om het nuttige en heilzame van eenen maatregel, door de ondervinding sedert lang genoegzaam gestaafd, bij deze te betoogen, maar vertrouwen, dat ook nu weder de meer gegoede ingezetenen, gedreven door dankbaarheid voor hetgeen zij zelven mogen genieten en door liefde voor den naasten, zich evenzeer als te voren zullen beijveren om van het hunne, door onbekrompene inschrijvingen, aan hunne minvermogende medeburgers mede te deelen.

Rotterdam den 10 *December* 1860.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, J. L. NIERSTRASZ. *de Burgemeester*, J. F. HOFFMAN.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag 10 December.

In deze zitting is voortgezet de discussie over hoofdstuk VIII van de Staatsbegrooting (*Departement van Marine*) en wel in de eerste plaats over die begrooting in het algemeen.

De heer *Ter Bruggen Hugenholtz* verklaarde zich niet verbaasd over het hooge eindcijfer van deze begrooting, omdat het is een onvermijdelijk gevolg van de hooge gedachten, die men koestert omtrent de uitbreiding van onze marine, en van het voornemen om ook het materieel van aard te doen veranderen. Spreker had dan ook de stellige overtuiging dat de begrooting van marine nog zeer aanmerkelijk zal moeten klimmen, en wel om de eenvoudige reden, dat de groote veranderingen van den vorm van schepen, de algeheele toepassing van stoom, de duurdere materialen, die klimming ten gevolge moeten hebben. Onder het $4\frac{1}{2}$jarig bestuur van den Minister zijn vele veranderingen en dáaronder ook verbeteringen tot stand gekomen; als de groote werken te Willemsoord zijn voltooid zal aan eene der eerste behoeften van de tegenwoordige marine zijn voldaan; nagenoeg de meeste schepen zijn voorzien van stoom-vermogen, enz. Maar de groote vraag is en blijft deze: of in verband met vroegere beschouwingen niet alleen het drijvend materieel van aard is veranderd, maar ook is vooruitgegaan? Spreker erkent met den Minister, dat het hoogst moeijelijk, zoo niet onmogelijk is, om deze vraag op beslissende wijze te beantwoorden. De vraag moet echter aldus worden gesteld: in hoever de stoomkracht de waarde der schepen heeft verhoogd? Tot beantwoording dier vraag gaat spreker de rekeningen dienaangaande van de Memorie van Beantwoording na, om te komen tot het betoog dat de sterkte onzer zeemagt niet was vooruitgegaan. Doch aannemende, dat de zeemagt in 1855 en in 1860 met elkander nog gelijk stond, dan nog betoogde de spreker uit de bijlage A. A. tot de begrooting, dat in ieder geval in geen vroeger tijdperk de reserve van onze marine zoo gering is geweest. Met betrekking tot het aangenomen stelsel van blokschepen merkte de spreker op, dat hij betwijfelt of deze, gelijk de Minister aanvoert, binnen eene maand in staat van actieve dienst zouden kunnen gebragt worden. Op grond van een en ander bleef spreker dan ook bij zijn gevoelen dat de marine, vergeleken met 1855, was achteruitgegaan. Spreker spoort de oorzaken van dien achteruitgang op, bestaande vooral in de meerdere kosten van den aanbouw van schepen, waarmede niet in evenredigheid staat de aangevraagde verhooging op de begrooting, en gepaard aan den spoed met welken de Minister de herschepping heeft doen plaats hebben. Waarom toch werden de goede zeilschepen niet eenige jaren gebruikt? Hij gelooft niet, dat groote stoomschepen volstrekt noodig zijn, om, zoo als de Minister beweert, de manschappen en officieren beter te oefenen; die oefening verkreeg men evenzeer bij stoommachinen in de kleinere schepen. Spreker noemt dan ook verscheidene nog goede groote zeilschepen op, die men in drijvende batterijen heeft veranderd; hem was nog niet gebleken dat daaraan zoo groote behoefte bestond. Hij komt, derhalve, andermaal tot de slotsom, dat de marine is achteruitgegaan. Met het oog echter op de verhooging van de begrooting wijst de spreker op de nieuwe toekomst die onze finantien te gemoet gingen, en meende hij een waarschuwend woord te moeten doen hooren. Immers nu op overhaaste wijze besloten is tot verandering van ons drijvend materieel, moest op dien weg worden voortgegaan, ten einde onze marine te brengen op de hoogte van de eischen des tijds en in overeenstemming met de behoefte. Hij hoopte dat de Minister zóó zou handelen met zoo groote openhartigheid en zoo duidelijke blootlegging van den staat van zaken, dat met regt kon worden gezegd, dat wordt voortgewerkt aan *het herstel* onzer marine.

De heer *van Bosse* behandelde twee punten: 1°, de questie van het sloopen van de schepen; ook hij achtte de uitbesteding daarvan een verkeerd stelsel; schepen die gesloopt moesten worden behoorden eenvoudiglijk te worden verkocht. De rigtige contrôle op al hetgeen van gesloopte schepen afkomt was uiterst moeijelijk, zoo niet onmogelijk, en daarom was het stelsel van den Minister in deze niet in het belang van den Staat. 2°, de mogelijkheid om de begrooting nog hooger te doen klimmen. De marine was populair en het was moeijelijk zich te verzetten tegen verhooging van uitgaven voor de marine; maar hij achtte zich toch verpligt, met het oog op de vermeerderde en nog vermeerderende uitgaven, te waarschuwen tegen te hooge opdrijving. Daarbij wees de spreker bovenal op die uitgaven van administratie en directie, waarin z. i. bezuinigingen konden worden gebragt; die uitgaven waren aanzienlijk hooger dan 7 à 8 jaren geleden. — Hij wenschte dan ook, dat de Minister zoo lang mogelijk vasthield aan 't beginsel om het eindcijfer van $8\frac{1}{2}$ millioen als normaal te beschouwen.

De heer *van Hoëvell* bragt drie punten ter sprake. Het eerste punt betrof eene bedenking tegen deze begrooting in 't algemeen. Het kwam hem voor, dat het doel, dat de Minister zich voorstelt te bereiken, te groot is voor de krachten onzer Natie. Onze marine had een ander doel dan die van de groote Mogendheden. Onze marine had het bepaalde doel om onze Kolonien te beschermen; hadden wij geene Kolonien, wij zouden waarschijnlijk geene marine hebben. Nu meent spreker dat de Minister met onze marine te groote plannen had, daaraan te groote uitbreiding wilde geven. Het gevolg daarvan is, dat de deskundigen klagen dat men niet vooruit is gegaan, ofschoon nu jaren lang millioenen zijn besteed aan de marine. Het O. I. eskader was ja verbeterd, maar nog lang niet op de hoogte, die het moest bereiken om in de behoefte te voorzien. — Het tweede punt was eene vraag aan den Minister, daarop nederkomende: wat er was voorgenomen, om met kracht voort te gaan tegen de handelingen der zeeroovers in den O. I. archipel, gelijk de Ministers van Marine en van Kolonien voor twee jaren hadden beloofd. Sedert die twee jaren had spreker niets vernomen van de uitkomst dier belofte. — Het derde punt was het volgende: de Minister had met geluk eenige jaren de middelen aangewend, om zijne begrooting bij de Kamer aannemelijk te maken; daaraan schreef de spreker toe de vrolijkheid, de luchtigheid waaraan de Minister zich overgaf bij de Memorie van Beantwoording, en waarvan de spreker eenige voorbeelden aanhaalde. Daarbij vroeg spreker, of de middelen die de Minister heeft aangewend *thans* wel behoorden tot de gelukkige middelen? Er waren in de Kamer leden, die de marine behandelden met ernst en groote gemoedelijkheid, en hij betwijfelde of het voor die leden, die de waarheid zoeken, aangenaam kon zijn, om op die wijze, als waarvan spreker voorbeelden had aangehaald, te worden beantwoord.

De heer *Poortman* ondersteunde met kracht het verlangen van den heer Hugenholtz, om toch, ook wat de marine betreft, den waren staat van zaken aan de Kamer bloot te leggen. In de stukken, uitgegaan van den Minister, kan spreker niet zien dat streven ter voldoening aan een billijk verlangen; de staat van zaken wordt dáár in te gunstig licht gesteld. Zoo zeide de Minister in de Memorie van Beantwoording dat het van den Minister niet kon worden gevergd, om de schaduwzijde op den voorgrond te stellen; spreker ziet daarin de verklaring, dat de Natie niet de zuivere waarheid te weten komt. Daartegen verzet zich de spreker, want reeds sedert jaren duurt de strijd over het vraagstuk: welk is de ware toestand onzer marine? Alleen door dezen toestand naar waarheid te kennen, kan men komen tot de juiste toepassing van de middelen tot herstel. Dat verbloemen van de waarheid schrijft spreker toe aan het *stelsel* van het tegenwoordig Ministerie; want hij wees op de troonrede met betrekking tot de Kolonien, op de aanspraak des Ministers van Finantien bij de indiening der begrooting, waarin de staat van zaken niet juist wordt opgegeven. Dat stelsel acht nu spreker verderfelijk: in de eerste plaats voor de Regering, die alleen door opregtheid den eerbied en de achting kan doen winnen, die noodig is om te besturen; onopregtheid heeft slechts ten gevolge min- en verachting. Maar het stelsel is ook verderfelijk voor de Natie; want onopregtheid van de Regering kweekt de onopregtheid aan bij de Natie, in algemeenen zin en in het bijzonder leven. De Regering die onopregtheid voorstaat is de demon der maatschappij; de Regering is verpligt de zedelijke eigenschappen der Natie te verhoogen, en niet die te verlagen. Hij weet dat zoodanige taal zal worden beschouwd door hen, die zich bij uitnemendheid Staatslieden beschouwen, als de taal van de mannen van 1848, die niets vergeten hebben en niets geleerd, en dat die Staatslieden daarvoor glimlagchend de schouders ophalen; maar hij moest ook verklaren, dat hij op de kleinachting van die soort Staatslieden veel hooger prijs stelde, dan op hunne achting. Door onopregtheid werd de Natie gedemoraliseerd, gelijk de heer van Zuylen, naar het inzien des sprekers, bij de algemeene discussien met zoo veel juistheid had aangetoond. Het kon der Natie niet wèl gaan, dan wanneer aan de groene tafel mannen waren gezeten, die de waarheid en de waarheid alléén voorstonden. Er komt bij, het verschil tusschen de deskundigen. Als de Regering slechts de lichtzijde mededeelt, dan zullen hare ambtenaren evenzoo handelen; en zoo wordt de Regering zelve op een dwaalspoor gebragt. Die heillooze invloed moet zich doen gevoelen bij de behandeling van alle zaken van het Departement. Als voorbeeld daarvan wijst spreker op de omstandigheid, dat de handelingen van particulieren bij aanneming van schepen in de schaduwzijde door den Minister worden gesteld, alléén om de lichtzijde te doen uitkomen van de voordeelen, om den bouw van schepen enkel op de Rijkswerven te doen plaats hebben. Spreker wijst hier aan, dat naar zijne informatien de vertraging in den bouw van schepen op particuliere werven was te wijten aan het Departement van Marine, en dat zelfs de ambtenaren zouden hebben gezegd, wel te zullen zorgen dat er voortaan geen aanbouw meer op particuliere werven plaats zou hebben. Particuliere scheepsbouwmeesters verklaren zelfs, dat men op de Rijkswerven eene halve eeuw ten achteren was, en daaraan was dan ook toe te schrijven waarom bij de zoovele millioenen, aan de Marine besteed, de deskundigen verklaarden, dat er zoo weinig voor was geleverd. Spreker verlangde nu op dat alles geen antwoord, maar slechts dat naar de opgegeven feiten werd onderzocht, met ernst en naar waarheid.

De heer *Cool* behandelt de questie omtrent de noodzakelijkheid om onze handelaren in Japan te beschermen, daarbij wenschende dat op de kusten van Japan onze vlag vertoond werd; hij wees op den onlangs gepleegden moord op twee Hollandsche kapiteins als een bewijs, dat het noodig ware om onze marine aan de bescherming des handels in Japan dienstbaar te maken. Voorts weerspreekt ook deze redenaar de verspreide geruchten omtrent de nadeelige uitkomsten van den aanbouw van Rijksschepen op particuliere werven; ook hij deelt onderscheidene bijzonderheden mede, waaruit bleek dat de vertraging was gelegen in handelingen van het Departement van Marine, en dat de moeijelijkheden, gerezen bij dien aanbouw, haar aanzijn te danken hadden aan moeijelijkheden, door het Departement in den weg gelegd.

De heer *Lotsy*, Minister van Marine, volgt in zijne beantwoording de volgorde der sprekers die het woord hadden gevraagd. De heer Blussé had den Minister regt doen wedervaren; want dat lid, practicus, had verklaard dat de Minister zijn best deed om den staat van zaken in een behoorlijk daglicht te stellen. Intusschen had hij gemeend, dat er over de begrooting nog een soort van nevel hing. De Minister moest daarop antwoorden, dat die duisternis, die nevel over de begrooting hem leed doet, maar verbaast; immers sedert onderscheidene jaren is de begrooting met aanzienlijke meerderheid aangenomen. Wat toch kan zijn de reden van die duisternis? In Engeland was het onderzoek der begrooting van Marine nog strenger dan hier; ook dáár echter hadden de deskundigen dezelfde klagten tegen de begrooting als hier aangeheven, nog in dit jaar. Indien de Minister op dat voorbeeld wees dan geschiedde dit alleen om aan te toonen, dat dezelfde nevel, die men beweert hier te heerschen over de begrooting van marine, in nog grootere mate bestaat in Engeland. Naar des Ministers meening was de oorzaak van den nevel hoofdzakelijk te vinden daarin, dat men te veel hechtte aan de totale beschouwing van het cijfer; die nevel kan alleen bestaan in de derde afdeeling, betrekkelijk het materieel: maar de daar uitgetrokken sommen werden verevend door de Rekenkamer, zoodat daarin lag een waarborg tegen verkeerde besteding van aangewezen gelden. De eenige vraag was dus: of het 1 millioen arbeidsloon nuttig werd besteed? Hier echter trad de Minister in bijzonderheden, om aan te toonen dat bij de verdeeling van dat loon met de meeste zorg werd te werk gegaan. De Minister verklaarde bij deze gelegenheid ernstig, dat zoolang hij Minister was hij steeds getracht had licht en waarheid te scheppen en mede te deelen. Hij vroeg met volkomen gerustheid, wanneer hij ooit eene voordragt deed, die niet steunde op juistheid en goede trouw, toen hij dat voorstelde? Maar niemand der leden heeft het regt om den Min. te verdenken van onopregtheid of verbloeming der waarheid in dien zin dat hij niet zou hebben gehouden voor waarheid, hetgeen door hem in bepaalde omstandigheden was beweerd of medegedeeld. Met betrekking tot het vraagstuk van de slooping van schepen, verklaarde de Minister dat hij de zaak in nadere ernstige overweging zal nemen. Sedert jaren is die zaak bij het Departement met zorg behandeld; bij het bestaande stelsel wordt met de meeste zorg gewaakt tegen fraude. Wanneer met zorg de contrôle werd gehandhaafd op hetgeen gesloopt werd, dan achtte de Minister het stelsel van uitbesteding niet kwaad; doch hij zou thans overwegen of het niet beter ware de oude schepen te verkoopen.

Met betrekking tot de rede van den heer v. Franck betoogde de Minister, dat wel degelijk met kracht werd voortgewerkt. De Minister meende dat in 't beklag van den spreker juist lag de nevel, dien men meende dat bestond. Het is er verre af dat het voornemen zou bestaan, om geen schroeffregatten meer aan te bouwen; maar men moest, alvorens verder te bouwen, afwachten de resultaten van de proeven die in Frankrijk genomen worden met de gepantserde fregatten. Die resultaten kunnen van invloed zijn op den aanbouw onzer schroeffregatten. — Wanneer dezelfde spreker had betoogd, dat niet al wat toegestaan werd was besteed aan den aanbouw van schepen, dan antwoordde de Minister, dat men elke begrooting van Marine niet kon beschouwen als een afgesloten geheel, doch haar moest beoordeelen in verband met de vorige en de volgende; en deed men dit, men zou komen tot de overtuiging, dat wèl degelijk al hetgeen toegestaan werd, is of zal worden uitgegeven voor het doel, waartoe het bestemd is.

Ten aanzien van de rede van den heer Hugenholtz constateerde de Minister met genoegen het gevoelen van dien spreker, dat het eindcijfer der begrooting niet te hoog was. De Minister beroept zich op de herinneringen van den heer van Bosse, dat het des Ministers rigting was om normaal te blijven beneden de 8 millioen. Indien de begrooting nu (boven en behalve de dokwerken te Willemsoord) veel hooger was, dan wees de Minister op de omstandigheid, dat hij de gewone uitgaven heeft getracht te brengen tot 7 millioen 3 ton. — Wat betreft de verandering van aard der schepen, wijst de Minister er op, hoe eigenlijk eene geheel nieuwe vloot wordt gecreëerd, en dat, in dit stelsel, de zeilschepen van lieverlede moeten wegvallen. De Minister houdt tevens vol, dat de blokschepen in 3 a 4 weken tijds gereed kunnen worden gemaakt, om naar Indië te worden gezonden. Ten aanzien van de onduidelijkheid der staten merkt de Minister op, dat er geen vermogen bestaat om ze duidelijker te maken dan de Minister beproefd heeft te doen. Hij betwistte de stelling, dat men het personeel kon oefenen op zeilschepen; dan zou het personeel niet staan op de hoogte des tijds en, op stoomschepen komende, aan de dienst niet kunnen voldoen.

Op de rede van den heer van Bosse antwoordde de Minister o. a. dat hij zich niet kon herinneren, dat er, zoo lang hij Minister is, eenige vermeerdering heeft plaats gehad in de bezoldiging van de ambtenaren bij de directien der werven; overigens verklaart de Minister ook hierin alle mogelijke bezuiniging te willen aanbrengen.

Den heer van Hoëvell antwoordde de Minister: 1°, dat zijn doel bij de verbetering van marine — dat is tot verdediging van de Kolonien, van het Moederland en den handel — onvermijdelijk is, en dat dan de marine niet minder sterk kan wezen, dan waarop de Minister die marine wenscht te brengen; 2°, dat, wat betreft de krachtdadige onderdrukking van den zeeroof in den O. I. archipel, het Departement van Marine is de sterke arm die het Departement van Kolonien deswege verlangt; Engeland had de onderdrukking van de roovers te Soloo overigens voor zijne eigene rekening genomen; terwijl in onzen archipel de zeeroof in 't groot òf niet bestaat, òf in zeer geringe mate; 3°, (en hier tevens ontmoetende de rede van den heer Poortman) dat de toon in de Memorie van Beantwoording niet was gelijk men dien had geschetst, ofschoon de Minister erkent dat er ééne uitdrukking in voorkomt, die scherp was; maar de Minister moest er toch op wijzen, dat ook de aanvallen niet malsch waren. Wanneer men scherp en herhaaldelijk wordt bestreden, waarom zou men zich dan niet op gelijke wijs en gelijken toon mogen verdedigen? De Minister staat gelijk met de Kamer; maar de Minister verzoekt den heer van Hoëvell om het voorlaatste Verslag even na te lezen en dan eens te onderzoeken, of er niet vele redenen in waren voor den Minister van Marine, om eene scherpe uitdrukking te bezigen.

De Minister kwam daarna op de rede van den heer Poortman, die des Ministers oude vriend was en op wiens herinnering hij zich ook beriep, of hij den Minister in staat achtte tot het zeggen van onwaarheden. Het geheele betoog van dien spreker rustte op eene verkeerde voorstelling van hetgeen de Minister in één der stukken had gezegd. De Memorie van Toelichting is bestemd om de cijfers toe te lichten, niet om te geven een verslag van den toestand der marine. Zoodra over dien toestand inlichtingen werden gevraagd gaf hij ze met waarheidsliefde en verborg daarbij de schaduwzijde niet. Volle sympathie had hij echter overigens voor de leer van waarheidszin, door den heer Poortman verkondigd; maar hij verklaarde ook, zoolang hij Minister was, ten opzigte van die leer nimmer te hebben afgeweken. Zoolang hij Minister was, zou hij zich ook niet laten afleiden van den weg der waarheid, waarvan de heer Poortman zelf moest overtuigd zijn dat die door hem steeds was bewandeld.

Eindelijk besprak de Minister de questie: 1°, van het bouwen van schepen op particuliere werven. De Minister herinnert in groote trekken al hetgeen te dien aanzien sedert de laatste jaren was voorgevallen en leest daarbij voor officiële stukken, ten betooge, dat de klagten, gerezen en aangevoerd tegen het Departement van Marine, hoogst overdreven en ongegrond waren; en 2°, van de bescherming van onzen handel in Japan, dat ook hier het Departement van Marine afhing van het Departement van Kolonien, en dat tijdens den bedoelden moord het schip *Groningen* in Japan aanwezig was.

De heer *van Bosse* komt nader terug op zijne bezwaren 1°, rakende de verhoogde uitgaven bij de directiën van de werven, en 2°, rakende het stelsel van slooping van schepen. Bij dit laatste punt toonde de spreker, door voorbeelden, aan, dat het onmogelijk was om eene behoorlijke contrôle te oefenen op de materielen, die van dergelijke gesloopte schepen kwamen. — Ook de heer *Blussé* kwam op zijn eerste rede van jl. zaturdag terug, daarbij o. a. betoogende dat, indien al de Marine was toegenomen met 11 millioen aan waarde, dan van den anderen kant moest worden afgetrokken de waarde der schepen, die sedert 1855 waren uitgevallen. — De heer *van Franck* licht zijne reden nader toe, vooral op twee punten: *a*, dat er te weinig krachtig werd voortgewerkt aan den aanbouw van nieuwe schepen, en *b*, dat er 21 schepen waren voor het eskader voor O. I. terwijl er 30 noodig waren. — De heer *Poortman*, den Minister mede beantwoordende, zegt o. a. dat hij nooit of nimmer zich door invloeden heeft laten influenceren, maar het gold de vervulling van groote pligten. De inroeping van oude vriendschap woog niet zwaar, maar verandering van standpunt maakte soms dat men niet wist, of men in de oude vrienden nog dezelfde personen zag. Overigens was eerlijkheid en opregtheid in de maatschappij voor verschillende opvattingen vatbaar. Het antwoord des Ministers had hem aangetoond, dat sprekers eerste opvatting de juiste was geweest; immers de Minister zeide dat hij geen *verslag* had te geven van den toestand der Marine. Naar des sprekers inzien was het juist dàt, wat de Kamer mogt verlangen. Ten slotte behandelde de spreker andermaal de questie van den aanbouw van Rijks schepen op particuliere werven.

De heer *van der Linden* vraagt inlichtingen omtrent een meer speciaal punt, nl. betreffende den staat E. E. Volgens dien staat meende hij bleek, dat het Rijk op 31 december 1859 schuldig was aan soldijen ongeveer $11\frac{1}{2}$ ton gouds, en nu was de vraag waaruit moesten die betaald worden? De begrooting van 1859 had er geen voldoende fondsen voor, en werd een deel daarvan betaald uit de begrooting van 1860, dan werd beschikt bij anticipatie over gelden, die niet toegestaan waren. Hij zou gaarne daaromtrent opheldering van den Minister ontvangen. — De heer *Hugenholtz* komt ook van zijne zijde op zijne vroegere rede terug, daarbij verklarende dat hij door de gegeven inlichtingen niet was bevredigd.

De heer *Westerhoff* zal tegen zijne gewoonte deze keer stemmen vóór de begrooting, ofschoon het cijfer hooger is dan gewoonlijk en ofschoon hij daartegen vele bedenkingen had. Maar hij zou er voor *deze* keer voor stemmen met het oog op den toestand onzer kolonien, die eene krachtig georganiseerde vloot evenzeer noodig maakt als een goede krijgsmagt.

De heer *Lotsy*, Minister van Marine, repliceert op de nadere inlichtingen door de verschillende sprekers gevraagd, daarbij in de hoofdzaak herhalende hetgeen in des Ministers eerste rede was ontwikkeld. Met betrekking tot de vraag van den heer van der Linden wijst de Minister op de wet van 1843, waarin bepaald wordt, dat de soldijen worden gebragt op de begrooting van het jaar, waarin zij werden uitbetaald, ofschoon zij verdiend zijn in een vroeger jaar.

De algemeene beraadslaging werd gesloten.

De artt. 1 tot en met 4 werden zonder discussie aangenomen.

Bij art. 5 (*kosten van 't korps ingenieurs f* 27,300) bespreekt de heer *Delprat* de reeds in de gewisselde stukken geopperde bezwaren tegen de opleiding van adsistenten bij den scheepsbouw. Bovenal wenschte hij te weten, of de v or die opleiding uitgetrokken som zou gevraagd worden op den duur, dan wel eene tijdelijke aanvrage zijn zou. — De heer *Lotsy*, Minister van Marine, zal de gegeven wenken behartigen en die in overweging nemen; maar wat de regeling betreft zoo als zij nu geschiedt, is zij slechts tijdelijk, en zal alvorens een definitief besluit genomen worde de zaak op nieuw worden onderzocht.

De artt. 6—8 worden zonder discussie aangenomen.

Bij de 2de afdeeling vraagt de heer Hugenholtz het woord, doch wegens het vergevorderde uur wordt de verdere beraadslaging verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

Alvorens uiteen te gaan besloot de Vergadering op voorstel van den Voorzitter om woensdag avond aanstaande ten half acht ure te behandelen de navolgende onderwerpen, met dien verstande dat voor zooveel die onderwerpen in bedoelde zitting niet zouden kunnen worden afgedaan, de voortzetting daarvan zal plaats hebben op donderdag avond mede ten half acht ure:

1°. Het opmaken eener nominatie ter vervulling eener vacature in den Hoogen Raad der Nederlanden.

2°. Het wetsontwerp tot aanvulling van art. 10 der wet van 29 junij 1854 (Staatsblad n.° 102) omtrent strafbare poging tot misdaad.

3°. Het wetsontwerp tot vaststelling van de begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1861.

4°. Het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de algem. Landsdrukkerij, dienst 1861.

5°. Het wetsontwerp tot vervroegde opheffing van goederen der Maatschappij van Weldadigheid van daarop ten behoeve van den Staat gelegde hypothecaire verbanden.

6°. Het wetsontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg eener nieuwe straat te 's Gravenhage.

7°. Het wetsontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van den spoorweg van Maastricht naar Luik.

8°. Het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting voor de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen voor de dienst 1861.

9°. De conclusie der commissie in wier handen is gesteld het verslag der Regering over de verrigtingen aangaande het armbestuur over 1858.

10°. Het wetsontwerp tot wijziging van hoofdstuk IX *B* der Staatsbegrooting voor 1859.

11°. De conclusie over de rekening wegens het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1858.

12°. De conclusie over de algemeene begrooting van inkomsten en uitgaven over 1857 en 1858.

13°. De conclusie over de additionele overeenkomst met Frankrijk nopens den waarborg van den letterkundigen arbeid,

en 14°. De conclusie over het additioneel artikel tot de overeenkomst tusschen de Rhijnoever-Staten van 31 maart 1831.

Beursberigten.

PARIJS 8 December.

Frankrijk 3 pc. a contant 69.05, 69; dito op ultimo 69.15; dito $4\frac{1}{2}$ pc. a cont. 96, 95.85; dito op ultimo 97; dito Bank-Actien —. Crediet Mobilier 778.75, 777.50. Rusland $4\frac{1}{2}$ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 455. Napels 5 pc. —. Spanje $1\frac{5}{8}$ pc. $40\frac{7}{8}$; dito buitenl. 3 pc. Oude $49\frac{5}{8}$ en dito Nieuwe $49\frac{5}{8}$; dito binnenl. 3 pc. 49; dito Passive $22\frac{1}{2}$. Oostenrijk 5 pc. 74.

De stemming was heden vrij vast, de handel gering.

ROTTERDAM 10 December.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½ pCt.	62 15/16		
" dito dito 4 "	97 7/8	97 15/16	97 15/16
Spanje... Oblig., 1¾ nu 3 "	40 7/16		
" Binnenl. a 6/m. 3 "	47 3/4	47 13/16	47 13/16
" Certificaten .... "	6 1/2		
Portugal.. Obl. Lond. 1853 3 "	45 9/16		
" Obl. 1856/7/9. 3 "	44 5/16	44 3/8	44 3/8
Rusland.. Obl. te Londen 3 "	60 7/8		
" Obl. te Amst. 4½ "	89 13/16		
" bij Stiegl. 1855 5 "	96		
Oostenr... Obl. in Metal. 2½ "	23 15/16		
" dito dito 5 "	44 1/8	44 1/8	
" dito Nationale 5 "	51 1/4	51 3/8	
" Ad. fl 250 1854 f	194 1/4	195	194 3/4

De markt toonde heden over het algemeen eene vaste houding, inzonderheid met betrekking tot Oostenrijksche fondsen, welke tot eenigzins verhoogde prijzen verhandeld werden.

Het Commité der Effecten-handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Portugal, Obligatiën te Londen 1856/59, 3 pc., 44 5/16. Rusland, Obligatiën te Londen, 4½ pc., 90½; dito te Amsterdam, 4½ pc., 89 13/16. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 23¾; dito Oude, 5 pc., 44 3/16, 44¼, 44 5/16; dito Nationale, 5 pc., 51¼, 51⅜, 51¼.

AMSTERDAM 10 December.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½ pCt.	62 15/16	62 15/16	62 7/8
" dito 3 "	75 5/8	75 5/8	75 1/2
" dito 4 "	98 1/4	98 3/8	98 1/4
" Amort. Synd. 3½ "	92 1/2		
" Hand. Maats. 4½ "	129 3/4	129 1/4	129 1/4
" O.-I. Leening 4 "	96		
" Holl. Sp. ..... 4½ "			
" Rijnsp. ..... 4½ "			
" M. van Weld. 4 "			
België, .. Cert. Rothsch. 2½ "	52 7/8		
Frankrijk, Certificaten .. 3 "			
Spanje... Buitenlands.. 1½ "	40 3/8	40 3/4	40 3/4
" dito 3 "	49 1/2		
" Binn. a f 6000 3 "	47 3/4	47 15/16	47 15/16
" Amort. Schuld			
" Bew. v. Coup.			
	6 3/16		
Portugal, Obligatiën.. 3 pCt.	45 9/16	45 11/16	45 9/16
" dito 1856/59. 3 "	44 1/4	44 5/16	
" dito Uitgest..			
Rusland, Ob. *Hope en C.* 5 "	102 1/2		
" dito 1828/29.. 5 "			
" Cert. 1831/33 5 "	86		
" d.° 1840....... 4 "	76		
" d.° *Stieglitz*.. 4 "	76		
" d.° d.° Nieuwe 5 "	86 1/2	86 1/4	
" d.° d.° 1855 N. 5 "	95 7/8	96	95 7/8
" d.° te Lond. 4½ "	90 7/8		
" d.° v. Assign.. 6 "	57		
" Inschr. dito.. 6 "			
Polen,... Aand. 1835.. ...... f	165 1/4	165 1/2	
" Obligatiën ... 4 pCt.			
Pruissen, Oblig. 1859.. 5 "	103 5/8		
" Aand. 1854 .. 3½ "			
Oostenr., Ob. *Goll en C.* 5 "			
" d.° dito 4 "			
" d.° Met. Oude 5 "	44 1/4	44 5/16	44 1/4
" d.° N. te Ams. 5 "	65 3/4	65 7/8	65 5/8
" d.° Nat. Met.. 5 "	51 1/2	51 9/16	51 1/4
" d.° Metalliek. 2½ "	23 7/8	23 15/16	
" W. Ad. fl 250 4 "			
Brazilië, 1824, £ 100 5 "	96 3/4		
Equador, £ 100 ...... 1 "	11 3/4	11 7/8	
Venez.,.. Obligatiën... 3 "	19 3/4	19 5/8	19 5/8
" Uitgestelde.. 1½ "			
Grenada, Obligatiën... 4 "			
" Uitgestelde..	5 13/16	5 7/8	
Mexico,.. Obligatiën... 3 "	19 1/4	19 3/8	19 1/4
Illinois .... 7 "	91		

België, Cert. Adm. Belg. Bank, 52. Rusland, Certific. te Londen, 5 pc., 94¼; dito bij Hope, 1860, 4½ pc., 89⅞; dito 1859, 3 pc., 60⅞; dito Spoorw. Aand., 5 pc., 207, 207¼. Weener Bank-Actien f 615, f 620, f 620; dito 1839, fl. 250, 235; dito 1860, 5 pc., 359, 359½. Brazilië, 1843, £ 100, 5 pc., 96⅝; dito 1860, 4½ pc., 85⅛, 85¼, 85½. Philad., bij Hope en Co., Lr. B, 103½. Griekenland, 1825, 5 pc., 5¾, 6 1/16, 5⅞.

Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pc.

Binnenl. fondsen nagenoeg als voren. Van buitenl. waren Oostenr., Spaansche en Portug. vrij vast; Mexik. daarentegen lager.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 62⅞.

Spanje, 1¾ pc., 40¾; dito Binnenl., 3 pc., 47 15/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 44 1/16 a 44 5/16; id. Nat. 5 pc., 51¼ a 5/16.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 10 Decemb.

	2 maanden.	Kort.
Londen...	11.65	11.75
d.° 3/m.	11.60	—
Parijs . .	55½	55 13/16
d.° 3/m.	55 5/16	•
Bordeaux.	55¼	55 9/16
Genua.. .	45⅝	—
Livorno. .	45⅜	-
Napels . .	77	—
Petersb. .	170	—
Hamburg.	35 1/16	35¼
d.° 3/m. .	35	—
Antwerp .	—	1⅜ v
	6 weken.	**Kort.**
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99¼	—
Weenen..	80	—
Triest. . .	79⅝	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 10 Decemb.

	2 maanden		zigt.	
Londen. .	11.67½	p	11.75	p
Parijs. . .	55 9/16	g	55⅞	g
Bordeaux.	55¼	g	—	g
d.° ½ m.	55⅝	g	—	g
Genua . .	45¾	g	—	g
Livorno. .	45½	g	—	g
Napels . .	77	g	—	g
Hamburg.	35⅛	g	35 5/16	g
	3 maanden.		**Zigt.**	
Madrid . .	239	g	—	g
Cadix. . .	240	g	—	g
Sevilië . .	236	g	—	g
Bilbao . .	237	g	—	g
Lissabon	41⅛	g	—	g
Porto. . .	41	g	—	g
Petersb. .	170	g	—	g
	6 weken.		**Zigt**	
Weenen ..	81	g	—	g
Augsburg	99½	g	—	g
Frankfort.	99¾	g	—	g

Rotterdam ⅛.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 10 December.

GRANEN, ZADEN, enz. Tarwe. Nieuwe Zeeuws., Vlaams. en Overm. ging heden bij goeden aanvoer tot 25 c. lager in de beste kwaliteiten goed van de hand; goede en puike f 10.25 a f 11.25; mindere f 8.50 a f 10; geringe f 7.25 a f 8.25; Jarige f 11.50 a f 13.50; Pools. en Roode stil: 158 ℔ O. witb. Pools. f 460; 158 ℔ witb. dito f 440; 156 ℔ N. Hoogl. Kleefs. f 380; 160, 161 ℔ N. Kleefs. f 360; 133, 134 ℔ Rost. per 2400 kil. f 430. Rogge, Overm., Zeeuws. en Vl. f 5.25 a f 7; voorts 150, 152, 154 ℔ N. Limb. f 220, f 230. f 235; 148 ℔ N. Bovenl. f 205; 150 ℔ Koningsb. f 240; 149, 153 ℔ Dantz. f 228, f 245; 148 ℔ Amerik. f 230; 145 ℔ Arch. f 212; 146 ℔ dito f 210; 146 ℔ Petersb. f 208; 145 ℔ N. dito f 212; 147 ℔ dito Arch. f 212. Gerst: Zeeuws., Vl. en Overm. Winter f 5.25 a f 6.80; dito Zomer f 5.25 a f 6.30; voorts 108, 109 ℔ Rijn bij partij per 1950 kil. f 211 3/m. Haver 10 c. lager, Zeeuws. en Inl. Korte f 3.20 a f 4.40; dito Lange f 2, f 3.40. Boekweit, op 140 ℔ N.-Brab. f 230, f 232, f 235; Rijn per 2100 kil. f 232. Erwten, Zeeuws. Groene f 6.50 a f 12.25; Groote dito f 7.75, f 12.75; Geld. Graauwe en Capucijnen f 11, f 15. Boonen, Witte f 7, f 16; dito Bruine f 7, f 18; dito Paarden- f 5, f 7.50. Koolzaad, Zeeuwsch £ 62, £ 63. Kanariezaad f 8.50, f 11.

VLAS. De groote aanvoer van heden ter markt vond goede vraag. Gedurende de vorige week op het land met redelijke vraag, tot nagenoeg onveranderde prijzen.

MEEKRAPPEN. Veel aangeboden tot vorige prijzen, de kooplust was evenwel niet groot.

SCHIEDAM 10 December.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust f 13 25.
JENEVER, " " " " " - 18 75.
AMST. PROEF " " " " " - 20.—.
Alles zonder de belasting.
SPOELING per Ketel.................. f 1.40.

AMSTERDAM 10 December.

KOFFIJ. Heden zijn verkocht 8400 b. Padang, per Gobius, aan één huis, tot 38½, 39 en 40 c.

TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 14 v. Maryland, per Jane Cockeril.

BOTER per 40 N. ℔ Friesche f 50 a f 52, Kuinder f 50 a f 52, Kamper f 51 a f 53, Deventer f 46 a f 50. Zwolsche f 49 a f 51.

HOOI en STROO. Langestraatsch Hooi f 22 a f 24½; Kamper-Eilands dito f 20 a f 22½, Koe dito f 15 a f 18, Rogge Stroo f 15½ a f 17½, Tarwe dito f 15 a f 17.

VEE. Runderen 1ste kwal. f 160 a f 180, 2de kwal. f 150 a f 170; 3de kwal. f 120 a f 150; Schapen f 20 a f 24; Varkens 48 a 52 c. per Ned. ℔.

GRANEN enz. Tarwe flaauw: 78 kilo N. Kleefs. f 372; 154 ℔ N. Bovenl. f 335, f 332. Rogge prijshoudend: 120 ℔ Koersche f 200; 119/120 ℔ N. Archang. f 198, f 200; 118 ℔ jar. Petersb. f 196; 144 ℔ N. Inland. f 200. Op levering in Maart f 190; April f 190; Mei f 190. Gerst f 10 lager: 97 ℔ Friesche Winter f 170. Haver slap. Boekweit f 10 lager: 140 ℔ Amersf. f 235; 140 ℔ dito f 232.

ZADEN enz. Koolzaad een doen; op 9 vat Olie te leveren: in April £ 73; Dec. £ 71. Lijnzaad een doen: 99 ℔ Archang. f 290; 109/110 ℔ Calcutta f 360; 112/113 ℔ Taganrok f 347½. Raapolie: op 6/w. f 42¾; vlieg. f 41½; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. f 41½, f 41¾; 1 Mei f 41¼, f 41⅜, f 41½. Lijnolie: op 6/w. f 32; vlieg. f 30¾; 1 Sept. f 32½; Maart, April en Mei f 31⅞. Hennepolie op 6/w. f 40¼. Raapkoeken per 1040 stuks f 85 a f 88. Lijnkoeken per 104 stuks f 12 a f 15.

LONDEN 7 December.

SUIKER. West.-Ind. slap; gem. Madras onveranderd; alle andere soorten deze week 6 d. lager. Native bruin Madras 35/6; Chinesche 33/6; bruin date Bengal 33/6 a 34/; Manilla Muscovado 33/6; Barbados donker bruin en blond a goed helder 39/1 a 43/, Demerary crystall donker en middl. blond 41/ a 43/, goed 45/, bruin 38/6 a 40/; Mauritius donker a goed blond crystall 42/6 a 45/, ordin. a goed klein korrelig grijs en geel 41/6 a 44/, klein korrelig bruin en grijs 38/6 a 41/6, gem. a goed zacht bruin 34/ a 37/; Penang middl. a goed zacht bruin 36/6 a 37/. Geraffineerde slap en lager, ord. a goede brooden 51/ a 52/6. — KOFFIJ. Native Ceylon 6 d. lager, mooi ordin. 64/; Plantage slap en deze week 1/ lager, gem. middl. en middl. bleek en grijs 67/ a 69/, klein 65/ a 66/6, gem. middl. en middl. blaauwachtig 69/ a 71/; Rio ord. mined. 54/. — CACAO slap; Guayaquil 69/. — THEE slap; ord. a goede Congo 1/2 a 1/3. — RIJST stil; mooije gezuiverde Java 22/ a 22/6. — SAGO. Middl. klein grijs gebroken 18/6. — ARROWROOT. Port Natal 2½ d. a 5¼ d., Chin. 2 d. — PEPER. Witte onveranderd, Singapore 6 d. — NOOTMUSCAAT slap; ord. klein a redelijk 1/6 a 1/7, middl. groot 1/9 a 2/, goede 3/6 a 3/9. — FOELIE 1 d. lager; ord. en middl. 11 d. a 1/1, ord. vermengd 9 d. a 10 d.— KATOEN slap. — SALPETER slap; geraffin 43/6 a 44/.— INDIGO. Oost-Ind. 4 a 6 d. hooger. — SCHELLAK 5/ lager; Native oranje £ 11.5 a £ 11.7.6. — CUTCH stil.— GUM ELASTIEK. Para lager. — GUTTA PERCHA. Middl. en fair 1/3 a 1/9. — IJZER. Schotsch Pig stil 52/6. — OLIEN. Lijn- slap 29/. Raap- onveranderd. Cocos- vast 56/ en 54/. Palm- stil, 47/ voor prima. Terpentijn- 32/ a 32/3. — TALK iets beter, loco tot ult. Dec. 60/3, Jan./Maart 61/.

GRAANMARKT. Er was heden redelijke aanvoer van Inl. soorten; de invoer van buitenl. was vrij groot. Eng. Tarwe algemeen slecht geconditioneerd werd langzaam tot onveranderde prijzen verkocht, kwaliteit voor fabriek gebruik 38/ a 42/; goede Roode 53/ a 55/; Witte 54/ a 56/; puike 60, a 62/; buitenl. vast, puike witte en hoog bonte 72/ a 74/; bonte 68/ a 70/; Pools. 66/ a 68/; Amerik. 65/ a 66/; puike roode dito 60/ a 61/; ord. 58/ a 59/; puike oude roode Oostz. 65/ a 66/; oude Rost. 68/ a 70/; ord. Russ. 52/ a 53/; goede 54/ a 55/ puike 56/ a 58/; puike Fransche 61/ a 62/. Meel onveranderd, Inl. 57/ a 39/; Fransch 45/ a 49/; Spaansch 48/ a 50/ per b.; Amerik. 30/ a 33/ per vaatje. Gerst voor mouterij tot vaste prijzen met goeden omzet. Puike Mout willig. Erwten en Boonen als voren. Goede oude Haver met redelijke vraag onveranderd, nieuwe slap. De aanvoeren alhier van 3 tot 6 dezer bedragen Tarwe 38,290 q., Gerst 5730 q., Haver 9070 q., Mout 620 q., Meel 2410 b. en 26,510 vtjs.

LIVERPOOL 6 en 7 December.

KATOEN. Door de crisis in Amerika zijn prijzen hier iets lager, men noteert 1/16 a ⅛ d. per ℔ beneden de vorige week; New-Orleans middl. 6 15/16 d.; Brazil onveranderd, voorraad 579,120 b.; Surat dito; Egyptische iets lager. — KOFFIJ. Jamaica 72/ a 73/6. — RIJST. Carolina 23/ a 26/. — PIMENT 3½ d. — JUTE £ 16.15. — ASSCHEN met goede vraag, 28/6 a 29. — TALK. PYC 59/ a 59/6; N.-A. 57/3; B.-A. 59/. — HARST. Bruine 5/2 a 5/5. — TERPENTIJN 33/.

LIVERPOOL 8 December.

Men noteert de volgende KOLENVRACHTEN:

naar Bombay	32/	- 33/	naar Rio Janeiro..	28/	a 29/
" Calcutta.....	36/	a 37/	" dito ..	30/	- 32/
" Aden	40/	- —	" Bahia......	32/	- 33/
" Kurrachee ..	35/	- —	" Fernambuck.	33/	- 35/
" Madras.....	34/	- 35/	" Rio-Grande..	36/	- —
" Singapore...	37/6	- —	" Montevideo .	32/	- 35/
" Suez.......	50/	- —	" Buenos Ayres	32/	- 35/
" Rangoon....	33/	- —	" Valparaiso...	35/	- 37/6
" Moulmain...	33/	- —	" Panama.....	45/	- —
" Ceylon.....	36/	- —	" San Francisco	55/	- —
" Hong-Kong.	52/6	- —	" de Kaap de Goede Hoop	36/	- 37/6
" Shanghai ...	57/6	- 60/	" Manilla.....	50/	- —
" Woosung fr. 75			" Madras.....	36/	- —
" Melbourne..	44/	- —	" Hong-Kong.	57/6	- —
" Sydney.....	44/	- —	" Shanghai...	57/6	- 60/
" King George Sound.......	44/	- —			

ANTWERPEN 8 December.

KOFFIJ. Men meldt den verkoop van 500 b. Brazil; verscheidene partijen worden zeilende aangeboden, zonder echter koopers te vinden. — GRANEN stil. — OLI[...] ZADEN. Berdiansk Slag Lijnzaad f 14¾ a f 15 met v[...] omzet. Zaai Lijnzaad onveranderd. — HENNEP vaster. [...] KATOEN. Heden zijn 350 b. afgedaan. — SUIKER. Ru[...] vast. Geraffin. De omzet bedraagt 52,000 kilo.

HAVRE 7 December.

KATOEN met geregelde vraag tot vaste prijzen; gister[...] zijn 1300 b. en heden tot 3 ure 900 b. afgedaan. M[...] noteert:

	z. gem.	gem.	z. ord.	ord.	g. ord.	P.C.	C. B.
New-Orleans .	78	91	98	103	107	110	—
Mobile	77	89	95	100	104	—	—
Georgie	76	86	94	99	103	—	—

Voorraad 119.750 b. — KOFFIJ. Santos fr. 75 a [...] entr. — SUIKER, Antilles n.° 4 fr. 49 cons.; Hava[...] gelijk aan n.° 12 Holl. fr. 36 a 38 entr. — HUID[...] Valparaiso gez. Ossen fr. 70 cons. — WOL. Don[...] fr. 2.30. — SALSEPARILLE. Amerik. fr. 65 a 67½. [...] WAS. Geele Amerik. fr. 2.25 cons. — HARST. Br[...] Amerik. fr. 16½. — GRANEN. Roode Amerik. Ta[...] fr. 65.

MESSINA 1 December.

ZWAVEL onveranderd, 2a loco 32 tar.; Jan./Junij 32[...] OLIE onveranderd zonder uitvoeren. — AMANDE[...] Palma en Girgenti oz. 8.2, vrij aan boord.

HAMBURG 8 December.

KOFFIJ. 2000 b. Rio zeilende tot onbekende pr[...] verkocht. — ZINK stil. — RAAPOLIE flaauw, loco [...] a 25.10, per Mei 26 8. — GRANEN. Tarwe in loco [...] bij zeer beperkten handel; af buitenl. stil, eene par[...] Holstein per voorjaar 127/128 ℔ met 124 th. bco. bet[...] Rogge in loco flaauw; af Oostzee per voorjaar op 80[...] bco. gehouden.

STETTIN 7 December.

GRANEN. Tarwe loco per 85 ℔ 83 ℔ roode 77½; [...] 78½, 85 ℔ roode per voorjaar 83. Rogge loco per 7[...] 44½ a 44½; per December 45; Voorjaar 46½. Gerst, Po[...] Voorjaar 69/70 ℔ 43. Haver onveranderd.

KONINGSBERGEN 4 December.

GRANEN. Tarwe vast, hoog bonte 120/127 ℔ 78 [...] sgr., bonte 121/124 ℔ 78 a 84 sgr., roode 122/12[...] 80 a 88 sgr. Rogge loco 119/121/125 ℔ 50, 51 a 55[...] op tijd onveranderd. Gerst 95/101 ℔ kleine 35 a [...] Haver loco 65/75 ℔ 20 a 30 sgr. Lijnzaad midde[...] 110/111 ℔ 76 sgr. Rood Klaverzaad 11 a 12 rth.

ST. PETERSBURG 29 November.

HENNEP met goede vraag, op levering in Junij en [...] werd betaald voor rein r. 27½ en half rein r. 2[...] VLAS zonder vraag. — TALK slap. — KAARSE[...] r. 57; Siberie r. 56½. — GRANEN en POTASCH [...] gevraagd.

NEW-YORK 24 November.

KATOEN. Bijna onveranderd; door de meerder[...] makkelijkheid om geld bij de Bank op te nemen, [...] houders niet buitengewoon graag om te verkoope[...] zijn prijzen zeer ongelijk, in enkele gevallen ½ c. be[...] de notering. De verkoopen bedragen 4000 b. Men no[...]

	Upland.	Florida.	Mobile.	N. O.
ordinary	7¾	7¾	7¾	8[...]
good ord ...	8¾	8¾	9	[...]
middling....	11¼	11⅜	11½	1[...]
good middl.	12	12¼	12⅜	1[...]
middling fair	12⅜	12½	13	1[...]

ASSCHEN. Pot- zonder vraag. Paarl- $ 5.25 a $ [...] WAS. Geele stil. — KOFFIJ stil. Rio Skimmings [...] 12½, Maracaïbo 14¼ a 14½, Savanilla 12½ a 13 [...] Domingo 11¾ a 12 c. — VERWHOUT verlaten. Cam[...] Laguna $ 25. — MEEL 15 a 25 c. lager. Canadas [...] a 40 c. lager. Men noteert: State superfine brand [...] a $ 4.90. — GRANEN in de laatste dagen 1 c. hoog[...] HUIDEN stil. Rio-Grande 23 c. Voorraad 154,467 [...] HOP vast doch stil, 1860 35 a 40 c. — TERPE[...] stil 37 a 39 c. — HARST. Gemeene lager, $ 1.30 a 1.[...] RIJST stil en lager, $ 3.75 a $ 4.55. — KLAVER[...] lager, 300 b. verkocht a 9½ c. — CASSIA [...] 20 SUIKER ⅛ a ¼ c. lager, Cuba 5½ a 6¾ c., Havana [...] 7¼ c., New-Orleans 7¼ c. — TALK 9¾ a 10⅜ [...] TABAK weinig gevraagd en prijzen nominaal. Virgi[...] a 7½ c, Kentucky 6¼ a 7¼ c., Seedleaf 12 a 22 [...] VRACHTEN lager, Katoen naar Antwerpen 1 c., [...] 13 d. — WISSEL iets vaster, Amsterdam 39 a 40.

NEW-ORLEANS 22 November.

KATOEN willig, middl. 10¼ a 10½ c.; verk[...] 13,000 b. — SUIKER slap.

HAVANAH 18 November.

SUIKER stil, zonder kooplust; n.° 12 r. 9. Vo[...] zoo hier als te Matanzas bedraagt 60,000 k. — [...] Ordinaire kwaliteit $ 33 a $ 34. — SIGAREN vas[...] goede vraag voor export. De uitvoer sedert 6 dez[...] droeg 3,059,500. — TABAK. Prima Vicelta Abaja sch[...] en hooger gehouden. — WISSEL iets beter; Lond[...] a 13½ °/₀ premie. — VRACHTEN stil.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aangek.*
9 dec. *Beaver*, Utley, New-York
10 *Bantam*, v. d. Bolck, Batavia (vertr. 12 aug.)
Jason, v. Bueren, Helvoet
Vertrokken.
9 *Vijf Vrienden*, Johan, Hellevoetsluis
10 *Zes Gezusters*, Rutgers, Hellevoetsluis
(9 Z.Z.O., 10 W., mistig)

Hellevoet *Aangek.*
9 dec. *Hillechina Scholtens*, Scholtens, Liverpool
Oregon, Harrison, dito
Vijf Vrienden, Johan, Brouwershaven
10 *Agatha Geertruida*, Potjewijd, Lissabon
Osprey (st.), Liverpool
Zes Gezusters, Rutgers, Brouwershaven
Vertrokken.
9 *Canton*, Kettler, Batavia
Zeus, Oversluizen, Sunderland
10 *Jason*, v. Bueren, Brouw.
Zeilklaar.
Karel August, Huizer, Batavia
Cornelia Wilhelmina, Teensma, Ancona
Arcturus, Owens, Londen
(9 Z.O.—O.Z.O.; 10 W.)

Brielle *Aangek.*
9 dec. *Prins v. Oranje* (st.), Duinkerken
Leo (st.), Londen
10 *Batavier* (st.), dito
Boreas (st.), dito
Earl of Auckland (st.), d°
Seahorse (st.), Hull
Ocean Queen (st.), dito
Levant (st.), Havre
Vertrokken.
8 *City of Exeter* (st), Hull
Seagull (st.), dito
9 *Fijenoord* (s), Londen
Ivanhoe (st.), Leith
Zingari (st.), Hartlepool
Euphrosine, Justice, Newcastle
Lavinia, Young, dito
(9 Z. O.; 10 W. t. N.)

Maassluis (Z.) *Vertr.*
9 dec. *John & Charles*, Hopkins, Maidstone
10 dec. Niets gepasseerd.
(W. — W. Z. W.)

Amsterdam *Vertr.*
8 dec. *Jacoba Helena*, Swart, Cardiff

Texel *Aangek.*
9 dec. *Reinhard*, Muller qq., Hellevoetsluis
10 *Beaver* (st.), Londen
Vertrokken.
8 *Provincie Overijssel*, Gruppelaar, Dundee
Ant, Thompson, Hartlep.
Mabel, Pearson, Sunderl.
9 *Maria*, Visser, Nantes
Maria, Voordewind, Rouaan
Concordia, Roskamp, Grangemouth
Athene, Larsen, Newc.
Wilhelmina Adriana, Noordhoek, Sunderl.
Celeritas, Christophersen, Frederikstad
Oscar, Bonde, dito
10 *Johanna*, Ouwehand, Padang
Galileï, Kock, Soerabaija
Gesina, Bekkering, Livorno
(Z. Z. W.—Z. O.)

Vlie *Aangekomen*
7 dec. *Gouv. v. Ewijck* (st.), Dantzig
Vertrokken.
7 *Atalante*, Busch, Osterris.
Maria, Nagel, Hamburg
Nijverheid, Kemper, dito
Catharina, Poppen, Brem.
Essea, Gerdes, Heppens
Hilke de Vries, Katt, Burgdam

Zoltkamp *Aangek.*
7 dec. Z.M. st. *Frans Naerebout*, Verschoor, N. Diep

Zierikzee *Vertr.*
7 dec. *Good Intent*, Harvey, Newcastle

Vlissingen *Aangek.*
7 dec. *Activo*, Fraay, Bristol
8 *Susanna*, Hansen, Rio-Janeiro
Luchow, Wilder, Aux Cayes
Edwin, Nugent, N.-York
Phoenix, Kuiper, Liverp.
9 *Dorothy*, Oxley, Taganrog
Alida, Valomstra, Stettin
Vertrokken.
9 *Flora*, Cacace, Livorno

—o—

Paranagua *Vertr.*
20 oct. *Sliedrecht*, v. Rees, Buenos-Ayres

Baltimore *Uitgekl.*
22 nov. *Adolphine*, Meijerdiercks, Amsterdam

Konstantinop. *Aang.*
24 nov. *Broederliefde*, v. Dalen, Newcastle
27 *Catharina*, Moesker, Genua
Æolus, Wegener, Livorno
(beiden vertr. 28 n. Galatz)
Vertrokken.
26 *Anna Maria*, Siegers, Galatz

Napels *Aangekomen*
26 nov. *Rotterdam* (st.), Rotterdam
(vertr. 30 n. Malaga)
27 *Villa d'Equa*, Cafiero, Amsterdam
Amilcara, Paturzo, dito
Zeevaart, Kars, dito
Juffer Esse Mensinga, Bragt, dito
30 *Voorwaarts*, Doewes, d.°

Messina *Aangekomen*
27 nov. *Confiance*, Brongers, Amsterdam

Genua *Aangekomen*
5 dec. *Martha Hendrika*, v. Wattum, Rott.

Marseille *Aangek.*
5 dec. *Bérénice* (st.), Amst.

Gibraltar *Aangek.*
29 nov. *Alberdina*, Lodewijks, Cette n. Rott.

Bilbao *Aangekomen*
1 dec. *Belen*, Pedrera, Amst.

Nantes *Aangekomen*
9 dec. *Rembrandt* (s). Amst.
Vertrokken.
7 *Reine*, Lebreton, Amst.

Havre *Aangekomen*
8 dec. *Adm. Ver-Huell* (st.), Rotterdam

Queenstown *Vertr.*
5 dec. *Spes Nostra*, Beukema, (v. Maracaibo) Hamb.

Liverpool *In lading*
7 dec. *Solferino*, Corrie, Rotterdam

Gloucester *Vertr.*
6 dec. *Industrie*. Puister, Llanelly

Falmouth *Binneng.*
7 dec. *Zeeploeg*, v. d. Wal, Amst. n. Messina

Fowey *Binneng.*
6 dec. *Uzella*, Hunkin, Liverp. n. Dordt

Portland *Binneng.*
7 dec. *Haren*, Boer, Amst. n. Suriname

Yarmouth (Wight)
Binnengeloopen.
6 dec. *Stephenson*, Witte, Texel n. Liverpool

Deal *Binneng.*
6 dec. *Amicitia*, Wijgers, Amst. n. Suriname

Ramsgate *Binneng.*
7 dec. *Eliza Ann*, Henwood, Rott. n. Plymouth

Londen *Aangek.*
7 dec. *Geerdina Harmina*, Dijkstra, Groningen
Star, Weir, Rotterdam
8 *Provincie Drenthe*, Beekman, Bilbao
Uitgeklaard.
7 *Jacoba*, v. d. Plas, Berbice
Lubbegina, de Jonge, Groningen
Catharina Luitgarda, Stuitje, avontuur

Harwich *Binneng.*
7 dec. *Mentor*, van 't Veer, Workum n. Londen

Hull *Vertrokken*
6 dec. *Jacoba Gezina*, Reinders, Sunderland

Middlesbro' *Vertr.*
6 dec. *Catharina*, de Wall, Hamburg

Sunderland *Aangek.*
6 dec. *Hendrik & Anna*, den Breems, Rott.
Mary & Elizabeth, Brotherick, dito
7 *Defiance*, Rowntree, dito

Shields *Aangekomen*
6 dec. *Twee Gebroeders*, de Boer, Harlingen
Alma, Bowbyes, Zierikzee
7 *East Cornwall*, Dyer, dito
Vriendschap, Sterrenberg, Harlingen
Chance, Martin, Middelb.
Susannah, Cooper, dito
Eliezer, Darnell, dito
Priscilla, Smith, N. Diep
Ariës, Engelsman, Lond.
Vertrokken.
6 *N. R. Gazfabriek*, de Goede, Rott.

Newcastle *Uitgekl.*
6 dec. *Broedertrouw*, de Bey, Rotterdam
7 *Joanna*, Donker, Napels
Arendina Catharina, Leeuwes, Kan. Eilanden

Aberdeen *Aangek.*
6 dec. *Breve Tempus*, Kraeft, Amst.
Arthur, Dalgarno, Rott.
7 *Triton*, Munnix, Pillau

Leith *Vertrokken*
6 dec. *Dankbaarheid*, Potjer, Dysart
Albertina, Zwaal, Boness
Aangekomen.
5 *Eirene*, Todd, Harlingen
6 *Providentia*, Andersen, Nieuwe Diep

Boness *Aangekomen*
4 dec. *Jasper*, Evans, Rott.
6 *Geertruida Jacoba*, Potjer, Leith
Twee Broeders, Prins, d.°

Antwerpen *Vertr.*
8 dec. *Zwaantje Boer*, Pronk, Bilbao

Hamburg *Aangek.*
7 dec. *Willem*, Kröger, Amst.
8 *Maasstroom* (st.), Rott.

Cuxhaven *Aangek.*
8 dec. *Zeester*, Zoetelief, Porto Cabello

Bremerhaven *Vertr.*
8 dec. *Energie*, Meijer, Batavia
Arn. Willem Nanninga, Top, Stettin

Dantzig *Aangekomen*
9 dec. *Cycloop* (s), Stockh.

Elseneur *Gepass.*
6 dec. *Prudence*, Hazewinkel, Pillau n. Goole

—o—

Amsterdam 10 dec. De equipage van het Ned. galjootschip *Grunus*, gevoerd geweest door kapit. H. Hesse, van Londen n. Fernambuck, bij Kaap St. Roque gezonken (bevorens gemeld), is gered en te Fernambuck aangebragt.

Stavoren 7 dec. Van het schip *Catharina Visser*, kapit. Duif, 28 sept. van Frederikstad herwaarts vertrokken, heeft men sedert niets vernomen.

Falmouth 8 decemb. De Fransche bark *Zoë*, k. Chevalier, v. St. Domingo n. Havre, is wegens ziekte der equipage op 46° NB. en 24° WL. verlaten; de bemanning is alhier aangebragt.

Scilly 7 dec. Het Amerik. schip *Alice*, kapt. Murphy, v. New-York n. Londen, masteloos door het volk verlaten (zie ons vorig N.°), is alhier binnengebragt.

Mauritius 3 novemb. Aangaande het schip *Céleste*, kapit. Irasque, van Samarang n. Nantes, alhier lek binnengeloopen, wordt gemeld, dat de schade niet belangrijk was, en de kosten daarvan fr. 10,000 zouden bedragen. Van de lading waren ongeveer 100 zakken koffij en 100 kanass. suiker beschadigd bevonden.

—o—

Gepraaid:

17 aug., op 29° WL., *Cosmopoliet*, Westenenk, van Amst. n. Melbourne.

10 sept., op 36° ZB. en 5° WL., *Broedertrouw*, Rotgans, v. Amst. n. Batavia.

2 oct., op 31° ZB. en 81° OL., *Maria Johanna*, Geerling, v. Mauritius n. de Zwanenrivier (Austral.)

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
8 dec. *Cairo*, Wooster, New-York
Admiral Windham, Allcock, Guernsey
Seabird, Nuttall, Jersey
Mystery, Hudson, Londen
Apollos, Hochland, Hull
Mazeppa, Wright, dito

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 11 dec.: 1ste getijde 2 ure 19 min.; 2de get. 2 ure 43 min.

Arnhem. Water[...] 8 dec. 2.03 el.

Keulen. Rijn[...] 8 dec. 9 v. 3 d. en [...] 9 v. 1 d. Rijnl.

—o—

Vertrokk. Passag[...]
Van Rotterda[...]

Naar Batavia, per [...] kapit. J. H. Lamme[...] Bueren: de heer L. [...] Kniphorst en echtg., d[...] Vogelenzang en ech[...] mevr. M. Meerten[...] mejufvr. M. Peyne[...] M. Janssen, A. M. [...] A. Refelt, M. Steens, [...] F. Nieberding, A. M[...] J. de Fisenne, A. [...] Teeuwissen, J. J. v. C[...] C. C. A. van Gemert[...] H. Berden en J. F. B[...] de heeren mr. A. v[...] Does de Bije, Praeg[...] blijn, de Villeneuve, [...] den, P. Janssen, A. de[...] A. Vis en J. van den[...] eene Jav. bediende.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BALTIMORE, Juliet Trundy, H. Spalding. — [...] Stelen en 25 v. Tabak, W. A. Fuchs en Co.; 52 [...] Hoffman, Dorrepaal en Co.; 40 v. dito, Mees en [...] 55 v. dito, Minderop en Zn.; 25 v. dito, van C[...] en Co.; 28 v. dito, Erven Wed. J. van Nelle; 20 [...] H. D. van Hoogstraten; 42 v. dito en 50 v. Me[...] en de Critter; 100 v. Tabak, W. Beckeringh; 30 [...] Meckmann en Co.; 40 v. dito, C. en A. Gilliot [...] dito en 134 v. Stelen, Böninger, Kramer en Co[...] Was, P. Obermann en Co.; 50 v. Tabak en 16,9[...] Duigen, Order.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Apple[...] 200 v. Cement, E. Gompertz; 24 k. Indigo, 2 [...] Elastiek, 1 k. Thee en 20 z. Piment, J. H. C[...] J. Raulino; 19 coll. Koopm., C. Hemmann en Co[...] dito, Westplate en Gleichman; 10 b. Gom, G. P[...] en Co.; 1 b. Gom Elastiek, A. T. Sölling en C[...] Rum, C. Ellinckhuysen en Zn.; 4 b. Zijde, 4 k. [...] 130 z. Myrabolams en 2 k. Gom, F. A. Voigt [...] 100 v. Koopm. en 46 coll. Diversen, Order.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotter[...]